



Foto - E. Gabranovs

Cik liela bija Lielā talka?

Katram ir izvēles iespējas. Balveniete Dace Šulte kopā ar septiņgadīgo meitiņu Esteri un dažiem domubiedriem sakopa rotaļu laukumu pilsētas centrā. “Es nezinu, kāpēc cilvēki ir tik kūtri. Katram no mums ir izvēle, kur būt un ko darīt, kādu pasauli mēs vēlamies sev apkārt redzēt. Mēs, kas šeit sapulcējušies, izvēlamies redzēt sakoptu un skaistu rotaļu laukumu, kurā bērniem spēlēties. Un tieši tas ir mans dzinulis – radīt pievilcīgu vidi bērniem, lai mazāk gribētos sēdēt mājās, bet gan iet ārā,” atzina Dace.

Edgars Gabranovs

Sešpadsmitajā Lielajā talkā šogad kopumā tika pieteiktas 1139 talkas vietas, tostarp visos Balvu novada pagastos un pilsētās. Jāsecina, ka talkas, kādas tās bija pirms 10–15 gadiem, vairs nepulcē vienkopus talcinieku simtus, pat ne desmitus, kā tas, piemēram, bija sestdienas rītā Balvu pilsētas parkā.

Gunita Kaša un Andris Apšenieks parkā ieradās, lai saņemtu piecdesmit maisus. Viņi pastāstīja, ka jau piektdien garāžu masīvā Vidzemes ielā 26a, kur izveidojusies nelegāla atkritumu izgāztuve, papildījuši ar dažādām dražām divdesmit maisus. “Šodien darbu turpināsim. Kas mudina piedalīties talkā? Nepatīk nekārtība. Grūti raudzīties uz smuku vietu, kas ir aizcūkota. Ja mēs esam sivēni, tad diemžēl bez talkām neiztikt. Vai Balvos ir daudz cūkmenu? Acimredzot pie garžām mīt ļoti daudz rukšu,” sprieda Gunita. Viņa neslēpa, ka bērniem, jauniešiem, arī vecākiem ir aizrādījusi brīžos, kad viņi izmet kaut ko uz ielas. Savukārt Andris uzskata, ka kopumā situācija uzlabojas, turklāt pozitīvas tendences sniedz paaudžu nomaīņa. Cūkmeniem viņš vēlēja nākt pie prāta!

Balvu pilsētas pārvaldes vadītāja Maruta Castrova atgādināja, ka visu nedēļu ir notikušas dažādas talkas: “Pat mēnesi, jo Balvu iestādēm tika sadalīti posmi, kas ir jāiztīra. Skeptiķiem,

kuri apsmaida talku lietderību, ieteiktu pašiem nemēslot. Mēs jau savācam citu cilvēku izmestās un nomestās lietas. Jāmācās būt zaļi domājošiem. Mēs nevaram pateikt, ka visi cilvēki ir slikti vai labi. Esam dažādi.” Vērtējot novada sakoptību, pilsētas pārvaldniece liek atzīmi ‘7’ vai ‘8’ desmit ballu vērtēšanas sistēmā. “Pagasti noteikti ir sakoptāki,” viņa piebilda. Balvu novada pašvaldības izpilddirektore Daina Tutīņa piekrit, ka talcinieki nepulcējas lielos pūļos: “Katrs cenšas sakopt sev tuvāko apkārtni. Patīkami sociālajos tīklos skatīt tās daudzās fotogrāfijas, kā mūsu ļaudis talkojuši pagastos. Tāpat prieks par iestāžu kolektīviem, kuri patiesi bija aktīvi. Tas, ka šodien cilvēku ir maz, nav iesmels pārmetumiem vai apgalvojumiem, ka talkas nenotiek. Vai kļūstam kulturālāki? Jā, to veicināja arī depozīta sistēmas ieviešana.” Cūkmenus viņa mudina padomāt, kādu skādi nodara dabai, tostarp meža dzīvniekiem un līdzcilvēkiem.

Lielās talkas koordinatore Balvu novadā Sandra Kapteine apstiprina, ka dažādas talkas notikušas visā mūsu novadā, turklāt talciniekiem bija dota iespēja izvēlēties talkai pieņemamu laiku. Spriežot par izvesto atkritumu daudzumu Balvos, viņa priecājas, ka šogad, salīdzinot ar citiem gadiem, tas ir mazāks. “Jācer, ka tā ir pozitīva tendence – mēs kļūstam kulturālāki.” Tāpat viņa pastāstīja, ka mūspusē ir apzinātas latvāņu skartās teritorijas un pirms talkas nolemts, ka mūspusē to apkarošanai talkas nerīkos. “Šo darbu organizēšana uzticēta pagastu pārvaldniekiem,” piebilda S.Kapteine.

Īsziņas



Nākamajā Padugumā

- **“San-Text” pēc pirmā maija**
Saruna ar Egonu Strumpi
- **Sveču kolekcija**
Pieredze Gulbenes novadā

Filmēsimies un bildēsimies vairāk!

Balvu novada pašvaldības grantu konkursā atbalstītas desmit biznesa idejas: konektorkopņu un posi-joist pārseguma siju projektēšanas programmatūras iegāde – EUR 5 000 (SIA “JK timber”); videofilmēšanas un tiešraidīšanas pakalpojumu attīstība – EUR 4 071,35 (Sergejs Čakāns); sojas vaska sveču ražotnes “LEO CANDLES” izveide – EUR 4 540,50 (Inga Leone); inventāra iegāde fotopakalpojumu sniegšanai Balvu novada un apkārtnējo novadu uzņēmējiem, organizācijām, privātpersonām – EUR 5 000 (Valters Kaņepe); grafiskā dizaina pakalpojumu pilnveidošana – EUR 4947,30 (SIA “GUSKI”); inventāra iegāde zirgu sporta treniņu attīstības īstenošanai – EUR 5 000 (Agrita Prole); auto restaurācija un apkope – 4 978,61 (Svens Matisāns); fotozonas dekorācijas un inventāra noma – EUR 5 000 (Jūlija Petuhova); ķermeņa kompozīcijas analizatora pakalpojuma

izveide – EUR 5 000 (Paula Ločmele); permanentālā meikapa-mikropigmentācijas, lāzerepilācijas kabinets kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanai vietējiem iedzīvotājiem – EUR 5 000 (Aurika Seļavina). Šogad konkursam “Tava biznesa ideja Balvu novadā” bija iesniegti 25 pieteikumi par kopējo summu 112432,16 eiro.

Streiko arī mūspuses pedagogi

Izglītības un zinātnes nozares darbinieku streiku atbalstīja 300 izglītības iestāžu darbinieki no 14 Balvu novada izglītības iestādēm. LIZDA Balvu novada arodorganizācijas priekšsēdētāja Ligita Bukovska-Pole telefonsarunā pavēstīja, ka uz Rīgu devās 61 izglītības darbinieki.

Vārds žurnālistam

Irēna Tušinska

Uzzinot, ka 13.maijā Balvos atklās ilgi gaidīto suņu treniņu un pastaigu laukumu "Vilku ieleja", ļoti nopriecājos, jo jāteic, ka vismaz 16 gadu garumā, kopš strādāju "Vaduguni", rakstot par tāda laukuma nepieciešamību, pamazām jau biju zaudējusi cerības. Šādu ideju laika gaitā lolojuši vairāki balvenieši. Pirms dažiem gadiem tā gandrīz jau nonāca realizēšanas stadijā – atradās speciālists, kurš vēlējās to darīt, un pat vieta laukumam bija nolūkota, taču iejaucās Covid pandēmija, viss atkal nobremzējās un tika atlikts līdz "labākiem" laikiem. Iespējams, šī iecere tā arī paliktu ieceres līmenī, ja balvenietis Ikars Bleive mazliet vairāk nekā pirms gada to atkal neatdzīvīnātu. Pateicoties viņa iniciatīvai, Ievas Leišavnieces padomiem, kā arī citu balveniešu atbalstam, mums beidzot būs pašiem savs suņu treniņu laukums ar vajadzīgo aprīkojumu. Tas vēlreiz pierāda, ka kopīgiem spēkiem, neatlaidīga entuziasta vadībā īstenot var jebkuru ideju. Ir tikai jādara – kaut pa centimetram, kaut pa milimetram jāvirzās uz priekšu, un agri vai vēlu viss notiks. No sirds apsveicu biedrību "VadiVidi" un visus, kas iesaistījās un ziedoja suņu laukuma izveidei, un ceru, ka balvenieši novērtēs iespēju apmācīt suņus tepat, Balvos.

Latvijā

9.maijā aizliedz atsevišķus izklaides pasākumus un pirotehniku.

Saeima 20.aprīlī steidzamības kārtā divos lasījumos, nevienam deputātam nebalsojot pret, pieņēma Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas sagatavoto likumu, kas paredz aizliegt 9.maijā pirotehniku un atsevišķus pasākumus. 9.maiju nenoteiks par Ukrainā karā bojāgājušo un cietušo piemiņas dienu, kā to rosināja "Apvienotais saraksts", taču 9.maijā būs aizliegti svētku un izklaides pasākumi, kuri neatbilst valsts drošības interesēm, slavina militāro agresiju vai nepatiesi atspoguļo vēsturiskos notikumus, kā arī būs aizliegts izmantot pirotehniku.

Rīko akciju, prasot atstādināt Ogres novada domes priekšsēdētāju. Ceturtdien pie Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) galvenās ēkas notika akcija, kuras dalībnieki prasīja atstādināt no amata Ogres novada domes priekšsēdētāju Egilu Helmani (Nacionālā apvienība) saistībā ar situāciju, kas izveidojusies starp novada vadību un Ogres muzeju. Picketā "Demokrātija ir daudz trauslāka nekā porcelāns" pulcējās pilsoniskās sabiedrības organizācijas un bija aicināti "visi, kam rūp Latvijas demokrātija".

Ķekavas novada dome zaudē Satversmes tiesas lietā par azartspēļu aizlieguma apturēšanu. Bijušā vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra lēmums apturēt Ķekavas novada pašvaldības noteikto azartspēļu aizliegumu atbilst normatīvajam regulējumam, pasludinot spriedumu, informēja Satversmes tiesa.

Rīgā par iespējamu seksuālu vardarbību pret bērnu aiztur prāvestu. Par iespējamu seksuālu vardarbību pret mazgadīgu personu Valsts policija aprīlī aizturēja Romas katoļu baznīcas Rīgas Svētā Alberta draudzes prāvestu. Vērtējot izmeklējamā nodarījuma raksturu, Valsts policija aicina atsaukties jebkuru personu, tostarp draudzes locekļus, kuriem ir aizdomas, ka viņi vai viņu bērni varētu būt cietuši no konkrētās personas iespējamām pretlikumīgām darbībām.

Sola likumā paredzēt varmāku izolēšanu un upuru sargāšanu. Pēc ilgstoši vajātās sievietes slepkavības sola likumā paredzēt varmāku izolēšanu un upuru sargāšanu. Pēc Ķekabpils novadā notikušās slepkavības, kad sievieti aukstasinīgi nodūra viņas bijušais dzīvesbiedrs par spīti vairākiem kriminālprocesiem par vajāšanu un pat tiesas aizliegumam viņai tuvoties, ir skaidrs, ka pašreiz likums neļauj upurus pasargāt. Iekšlietu ministrs gatavo likuma grozījumus, kas vajātājiem ļaus piemērot piespiedu ārstēšanu vai ilgstošu ieslodzījumu, bet vajātos ļaus sargāt policijai. Valsts policijas priekšnieks Armands Ruks ierosinājis dienesta pārbaudi, lai noskaidrotu, vai policisti Ķekabpili darīja visu iespējamo, lai no Leona Rusiņa pasargātu 40 gadus veco sievieti, viņa bērna māti, kuru viņš ilgstoši vajāja.

/Ziņas no www.lsm.lv/

Tūrisma biznesa sarunas

Spēka pozīcijas faktori un citas labas lietas

Maruta Sprudzāne

Balvos notika Balvu novada tūrisma objektu saimnieku un tūrisma uzņēmēju tikšanās. Novada pašvaldības Ziemeļlatgales biznesa un tūrisma centra speciālisti informēja par aktualitātēm Balvu novada tūrisma dzīvē, kā arī bija iespēja dzirdēt reklāmas speciālista un tūrisma eksperta pieredzes stāstus ar viņu atziņām un vērojumiem.

Tūrisma biznesam sevi piesaka arvien nopietnāk, taču aizvien liek meklēt jaunas idejas, sadarbības iespējas un uzdrošināšanos. Šīs tēmas sarunas liek noticēt, ka Balvu novadā līdz ar pavasari būs rosīga darbība, kas aicina iedzīvotājus sekot līdzī plānotajam un izmantot piedāvājumus. Gatavošanās sezonai un ciemiņu uzņemšanai nenoliedzami saistās ar kultūras pasākumiem, jo tā ir iespēja kuplināt laika pavadīšanas programmu, noklausoties kādu koncertu vai izbaudot cita veida izklaides. Vienlaikus tas ir sava veida vilinājums, izvēloties konkrētu mērķi tālākam vai tuvākam atpūtas braucienam.

Ir sastādīts un zināms pasākumu plāns Balvu novada dzīvē ar galvenajiem pieturas punktiem un datumiem. Taču, kā pieļāva novada Kultūras pārvaldes kultūras darba speciāliste MAIJA LAICĀNE, plānotajos datumos var notikt arī izmaiņas. Tas, protams, nav patīkamākais fakts, tādēļ iedzīvotājiem lietderīgi būtu laiku pa laiku sekot līdzī pasākumu norisēm, lai savlaikus pamanītu plāna izmaiņas.

Tas būs kas jauns Viļakā

Viļakā aktīvi gatavojas Kemperu salidojumam, un dienas no 18. līdz 21.maijam būs ļoti rosīgas un interesantas. Pasākumam gatavojas uzņēmēji, bet tā noskaņai aicina būt gatavus arī iedzīvotājus. Tas būs starptautisks pasākums, ko organizē Igaunijas Kemperu biedrība. Projektu vadītāja SANTA ŠMITE atklāja, ka interese ir liela, dalībai pieteikti jau vairāk nekā 170 kemperi. Tie būs igauņi, somi, poļi, lietuvieši. Santa aicina vietējos uzņēmējus būt gataviem uzņemt lielu skaitu cilvēku, nodrošinot viņiem vajadzīgos pakalpojumus, padomājot arī par sazināšanās iespēju svešvalodā. "Tā būs jūsu iespēja piedāvāt savu saražoto produktu eksportam. Vajag tikai pacensties, piedalīties un nebaidīties. Tas būs kas jauns!" aicina Santa Šmite. Darbosies tirdziņš, aicināti pieteikties ēdinātāji, gatavi darboties āra apstākļos, viesu interesi piesaistīs arī izklaides pakalpojumu piedāvājums. Vietējiem iedzīvotājiem savukārt jābūt saprotošiem un iecietīgiem, ja nāksies kaut kur pastāvēt garākā rindā.

Kas palīdz tūrismam?

Tūrisma eksperts ANDRIS KLEPERS no Valmieras arī akcentēja svarīgas atziņas, kas palīdz noturēt un virzīt tūrisma jomas biznesu. Viņam dots uzdevums, definējot Balvu novada, Ziemeļlatgales attīstības virzienus un rīcības, pievērsties tūrisma eksporta stratēģijām. Kā veiksmīgu piemēru viņš piesauca Malnavas puses stāstu, kur veiksmīgi izmantots "Brokastu brančs" (vēlas brokastis), piedāvājot to viesiem, iesaiņot augstā kvalitātē un saistošā saturā. Daudzi tagad

Lielākie plānotie pasākumi Balvu novada kultūras dzīvē

4.maijā jubilejas svinības Briežuciema etnogrāfiskajam ansamblim, atzīmējot 45.gadskārtu. Skatītāji aicināti uz koncertu un sadziedāšanos pie balti klāta galda pagasta tautas namā. Koncertā piedalīsies mūzikas draugi.

27.maijā Bērzpils pagasta svētki. Tos kuplinās pašdarbnieki, mājražotāju sarūpētie lauku labumi, arī teatrāla gaisotne un visbeidzot zaļumballe.

3.jūnijā atklās vasaras sezonu Rugājos. Uz turieni noteikti trauksies grupas "Dzelzs vilks" fani un zaļumballes cienītāji.

3.jūnijs būs svētki arī Viļakā, aicinot uz "Skanošo sestdienu", kad notiks Dziesmu un deju svētku ieskaņas lielkoncerts ar Viļakas 730. gadskārtas akcentu.

10.jūnijā Balvos festivāls "Spieķi vējā".

17.jūnijā Rugājos Latgales senioru Dziesmu un deju festivāls.

15.jūlijā Balvu novada svētki. Pasākumu plānotāji ir rēķinājušies ar šīs vasaras grandiozo notikumu – Vispārējiem latviešu Dziesmu un Deju svētkiem Rīgā no 30.jūnija līdz 9.jūlijam, uz kuriem aizbrauks ievērojams pulks mūspuses pašdarbnieku un, iespējams, arī skatītāju. Bet drīz pēc tam – jau 15.jūlijā – mūsu pašu novada svētki. Rīta pusē tie iesāksies ar tirdziņu un folkloras kopu dziesmām, bet galvenais būs koncerts. Skatītāji redzēs jaunos pašdarbnieku tērpus un varēs izbaudīt nesen notikušo lielo svētku noskaņu. Pasākuma programmu kuplinās arī ciemiņi no pilsētām, kuras, līdzīgi Balviem, šogad svin 95. gadskārtu. Vēlāk spēlēs "Labvēlīgais tips" un grupa "Nakts Vīzija".

29.jūlijā Saimnieču diena Lazdukalna pagasta Skujetniekos ar Annas dienas izdarībām. Šajā pašā dienā Balvos – vasaras mūzikas festivāls, bet Bērzu baznīcas dārzā – koncerts.

4.-5. augustā svētku gaisotne Viļakā "Marienhauzenai 730".

19. – 27.augusts ar plašiem pasākumiem Upītē. Plāno atklāt pēc remontdarbiem atjaunoto Nemateriālās kultūras mantojuma centru. Turpinot tradīciju, būs iespēja noskatīties arī vairāku Latvijas profesionālo teātru kolektīvu izrādes. Ar Upītes kultūrtelpu saistās arī tradicionālais pasākums "Upītes Uobeļduorzs", kas plānots 16.septembrī, un 2.decembrī – nemateriālā kultūras mantojuma svētki "Gūdi".

9.septembrī Meža svētki Žiguru pagastā.

28.oktobrī Lazdukalna saietu namā amatierteātris "Zibšņi" aicinās uz teātru salidojumu, akcentējot meža tēmu.



Foto - A.Kirsanovs

Aicina būt aktīviem un iecietīgiem. Santa Šmite priecājas, ka pavisam drīz Viļaka piedzīvos interesantas maija dienas, uzņemot iespaidīgu starptautisko ceļotāju pulku. Tas jāizmanto arī pašmāju uzņēmējiem, piedāvājot savus pakalpojumus un ēdināšanu no vietējiem produktiem.



Foto - A.Kirsanovs

Tūrisma eksperta apsvērumi. Andris Klepers sarunā akcentēja atziņas, kas nodar tūrisma jomas attīstībā.

meklē kartē un vēlas nokļūt Malnavā. "Ģeogrāfiskās zināšanas vairumam cilvēku ir tādas, kādas ir. Parasti zina reģionus un lielās pilsētas. Pētot Latgales zīmolu, skaidri redzams, ka tūrisma piedāvājums izteikti aizplūst Dienvidlatgales virzienā – Daugavpils, Rēzekne, Daugavas loki, Aglona, Ludzas virziens. Tas ir skaists, nostaļģisks ezeru apgabals, bet ziemeļu daļa tūristiem paliek it kā ēnā. Kā uz šejieni nonākt? No reģionālās attīstības viedokļa pastāv trīs iespējas, kā jebkurai vietai. Proti, vai esam pievilcīgi iedzīvotājiem, kuriem te patīk dzīvot, vai esam interesanti ražošanai ar visa veida uzņēmēju darbību un vai esam pievilcīgi apmeklētājiem, kuri nebūt nav klasiskie tūristi ar mugursomu vai kemperu, bet arī tie, kuri brauc iepirkties, brauc uz kādu pasākumu. Lai vieta būtu dzīva, vajag satikties visām šīm iespējām, saplūstot vienotā enerģijā," teica tūrisma eksperts.

* Turpinājums 3.lpp.

* Sākums 2.lpp.

Spēka pozīcijas faktori un citas labas lietas

Iespēja piedāvāt garšīgās dienas

Augusta nogalē atkal notiks "Mājas kafejnīcu" dienas. Daudziem droši vien jau iepazīts pasākums. Balvu novadā šīs *garšīgās dienas* notiks 26. un 27. augustā. Tūrisma organizatore INETA BORDĀNE atgādina, ka tas ir reģionālā tūrisma galamērķa popularizēšanas pasākums, un šī akcija visā Latvijā notiek jau trešo gadu. "Mājas kafejnīcu" dienas aicina apmeklētājus doties uz konkrētu galamērķi, lai izbaudītu ne tikai kulināro piedāvājumu, bet vienlaikus caur ēdienu izzinātu arī vietējās tradīcijas, kultūru un tamlīdzīgas lietas. Ineta atklāja, ka vairums uzņēmēju, kas darbosies šajās dienās, ir jau pieteikušies, taču vēl ir laiks to darīt. Atgādināsim, ka par "Mājas kafejnīcu" uz vienu nedēļas nogali var kļūt paši iedzīvotāji, ja vien ir gatavi uzņemt cilvēkus savās mājās vai pagalmos un pasniegt pašgatavotus ēdienus. Viņiem nav jābūt saistītiem ar ēdināšanu vai tūrisma un nav jābūt reģistrētiem PVD. Jāatceras, ka tas nav peļņas, bet tūrisma mārketinga pasākums. Gatavojoties tam, jānoklausās arī viena lekcija, lai zinātu minimālās prasības par produktu izvēli un drošību vasarā. Protams, par kafejnīcu dienu dalībniekiem var būt jau esoši tūrisma nozares uzņēmumi, kas ikdienā nepiedāvā ēdināšanu, bet kur ir muzeji, apskates saimniecība, brīvdienu māja un tamlīdzīgi. Savu ēdienkarti un izklaides programmu var piedāvāt esošs ēdinātājs, kā arī pašvaldību organizācijas – skolas, muzeji, arī biedrības un draudzes. Ineta stāsta, ka ciemiņiem, kuri apmeklē Atvērto kafejnīcu dienas, gandarījumu sagādā tieši sarunas ar saimniekiem, iespēja redzēt, kā cilvēki konkrētajā vietā dzīvo, ar ko viņi nodarbojas, bet ēdiens ir tikai fons.



Foto - A. Kirsanovs

Lai izdodas garšīgi! Tūrisma organizatore Ineta Bordāne informē, ka līdz 20. aprīlim "Mājas kafejnīcu" pasākumam Balvu novadā bija pieteikušies 15 dalībnieki, un tas ir vairāk, nekā šādas kafejnīcas atvēra pērnā gadā.

Lai izdodas garšīgi! Tūrisma organizatore Ineta Bordāne informē, ka līdz 20. aprīlim "Mājas kafejnīcu" pasākumam Balvu novadā bija pieteikušies 15 dalībnieki, un tas ir vairāk, nekā šādas kafejnīcas atvēra pērnā gadā.

Savrupnieka tēls nav izdevīgs

Reklāmas speciālists RAIMONDS PLATACIS no Rēzeknes dalījās pieredzē, kādi mārketinga instrumenti noder tūrismā, lai veicinātu Ziemeļlatgales atpazīstamību, eksportējot latgalisko dzīvesziņu ārpus reģiona. Viņa teiktais palīdzēja izprast, kādiem jābūt latgaliešiem un kā šīs iezīmes veiksmīgi izmantot tūrisma jomā. Viņa pārliecība, ka cilvēki ir pietiekami varoši, lai attīstība notiktu ar pašu spēkiem, bet tādēļ der saprast un izmantot spēka pozīcijas faktorus.

Saimnieka faktors. Latvijas uzņēmēju pieredze jau ir apstiprinājusi, ka izvirzās un veiksmē pavada tos, kur aktīvi priekšplānā stāv un darbojas pats uzņēmuma īpašnieks, saimnieks. Kaut vai "Lāču" maizes ceptuves saimnieks, arī "Liepkalnu" maiznīcas, "Ķelmēnu" maizes saimnieki, mūspusē – "Kotiņu" lauksaimnieks. Saimnieka pozīcija ir godājama un patiesa, tai ir spēks gan darīt, gan risināt problēmas, un tā nosaka visa biznesa virzību.

Latgaliskais autentiskums. Pasaule kļūst arvien globālāka un vienveidīgāka, līdz ar to arī neinteresantāka, tādēļ jāizceļ atšķirīgais, kas pievilina un ieinteresē. Uz mūspusi tūristi brauc pēc latgaliskā.

Spēja sadarboties. Latgalē nav mārketinga problēmu,

✓ **"Mājas kafejnīcu" dienas dod iespēju izmēģināt jaunu ideju, pārbaudot savu prasmī un pacietību ciemiņu uzņemšanā, pie reizes novērtējot arī savu viesmīlību un varēšanu.**

bet problēma ir spējā sarunāties un sadarboties ar kaimiņiem. Ja notiek sadarbība, veidojas jauni produkti un pakalpojumi, kas savukārt pievilina tūristus un paplašina to tiklu. Bet savrupnieka tēls nav izdevīgs.

Reklāmas speciālista atbilde

Raimonds Placis atzina, ka viņam bieži nākas dzirdēt jautājumu: saki, kā tev patīk šis zīmols un cik noderīgs tas varētu būt? Viņa atbilde: "Zīmols būs veiksmīgs tad, kad to iedzīvina realitātē. Esmu redzējis ļoti veiksmīgas zīmolu prezentācijas, kas skaisti izskatās un izklausās, taču diemžēl neiedzīvojas un *nestrādā*. Un ir bijušas totālas izgāšanās, bet cilvēki notic šiem zīmoliem un tie kļūst vērtīgi. Svarīgi, ar kādiem elementiem un kādā veidā tos iedzīvina. Balvu novadu akcentē kā Ziemeļlatgali. Tad, iespējams, derētu asociācijas ar kaut ko aukstu. Gada



Foto - A. Kirsanovs

Tikšanās tūrisma biznesa sarunās Balvos. Pasākuma noslēgumā Balvu novada tūrisma pakalpojumu sniedzējus aicināja izteikt savu viedokli, izmantojot mobilo aplikāciju.



Foto - A. Kirsanovs

Ekspperiments. Vēl viens jaunums ir pulkstenis no betona. Varbūt tos varētu ražot kā Latgales suvenīrus?



Foto - A. Kirsanovs

Jauni produkti no atkritumiem. Raimonds Platācis atklāja, kā tapis jauns produkts – lampa. Viņš pievērsis uzmanību kafijas biežumiem, kas nonākuši atkritumos. Tad izprātojis, ko no tiem varētu uzražot. No šī paša izejmateriāla top vēl citu produktu mēģinājumi kā salvešu turētājs, kafijas galdiņš.

tumšais un vēsais laiks nav īpaši izdevīgs tūrismam, bet varbūt der izvēlēties kādus aukstuma atribūtus, likt pievērst tiem uzmanību un iedzīvina realitātē? Svarīgi panākt, lai identitāte kļūst interesanta, tad arī cilvēki pierod un to pieņem. Svarīgi atcerēties, ka viss vienkāršais ir cilvēcis."

Studē Garīgajā seminārā

Ceļā uz priesterību – mūža kalpojumu

“Īsti neatceros, kad sapratu, ka ir Dievs un ka pasaulē ir kas vairāk nekā tas, ko mēs spējam redzēt un just,” teic balvenietis ARTŪRS SUPE. Kopā ar savu kursabiedru viņš, būdams otrā kursa audzēknis, šajā pavasarī Rīgas Garīgajā seminārā dievkalpojuma laikā pirmo reizi uzģērbja garīdznieka tērpu – sutanu.

Kad saprati, ka vēlies kļūt par priesteri? Cik viegls vai grūts bija šis lēmums?

– Domas par priesterību sāka rasties, kad mācījos 10.klasē, bet 11.klases beigās jau mācījos ar pārliecību, ka studēšu Rīgas Garīgajā seminārā. Tajā laikā bija kovida ierobežojumi, kad nevarēja apmeklēt svētās Mises baznīcā. Sevī jutu tukšumu, un šī sajūta, ka man kaut kā ļoti pietrūkst, ļāva saprast, ka, kalpojot baznīcā, gūstu vislielāko piepildījumu. Protams, nebija viegli izlemt par tālāko dzīves ceļu, šaubījās, bija neziņa par to, kā būs seminārā un pēc tā beigšanas, kā manu lēmumu uztvers ģimene un tuvinieki, jo priesterība nav vienkārša profesija, bet dzīvesveids un kalpojums uz visu mūžu.

Kā ģimene un citi cilvēki uzņēma ziņu, ka studēsi Rīgas Garīgajā seminārā?

– Bija dažāda reakcija. Ģimenei nebija viegli, kad uzzināja, ka došos mācīties uz semināru. Priesteriem, atšķirībā no citiem, nevar būt sava ģimene, viņiem sestdienas un svētdienas nav brīvdienas. Ģimenes attieksmi, iespējams, ietekmēja arī tas, ka auguši padomju laikos un dzirdējuši dažādus stāstus par priesteriem. Pagāja ilgs laiks, kamēr viņi pieņēma šo manu izvēli un saprata, ka katram savs dzīves ceļš ejams. Viņiem joprojām, šķiet, ir mazliet žēl, ka izvēlējos kļūt par garīdznieku, jo citādi varētu būt labs kādas nozares speciālists un ģimenes tēvs. Vairāki radi un draugi ziņu par studijām uztvēra ar prieku, jo, zinot manas intereses, pieļāva, ka par tālāko mācību iestādi varu izvēlēties Garīgo semināru.

Kā pats pieņēmi realitāti, ka katoļu priesteriem ir jāatsakās no savas ģimenes izveides?

– Domājot par priesterību, šis jautājums mani nodarbināja visilgāk. Pirms studijām jau kādu laiku dzīvoju viens, iepazin, kā tas ir – būt vienam, un sapratu, ka tas, ka esi viens vai ģimenē, nenozīmē dzīvi bez problēmām un konfliktiem. Gaidāmo realitāti, kas skars arī manu dzīvi, pieņēmu ar prieku, jo vairāk varu kalpot Dievam un cilvēkiem. Pieļāuju, ka pēc pavadītām stundām baznīcā, pārnākot mājās, būtu pārguris, nebūtu laika ne sievai, ne bērniem. To, ka būšu pilnībā atdots Dievam un draudzei, uzskatu par svētību. Celibāts jeb bezlaulības dzīve nav jāuztver tā – nav ģimenes, tāpat esmu nelaimīgs, ka visi, kuri izvēlas priesterību, ir nelaimīgi. Tā, protams, nav.

Tavā bērnībā ticība Dievam vienmēr bija klātesoša?

– Bērnībā īsti nepraktizēju ticību un par garīgām lietām īpaši nedomāju. Ar ticību Dievam saskāros vien tad, kad ar ģimeni devāmies uz Ziemassvētku svēto Misi vai arī apmeklējām kapusvētkus un Svecīšu vakarus, kaut arī kā bērnam man tas nepatika. Kopš mazotnes pazinu cilvēkus, kuri regulāri apmeklēja baznīcu, arī mani pakāpeniski nostiprinājās pārliecība par Dieva eksistenci. Mācoties 7.klasē, sāku apmeklēt Svētdienas skolas nodarbības, ko sākumā nemaz nevēlējos, bet ar laiku arvien vairāk radās izpratne par ticību un baznīcu. Kad Svētdienas skolas nodarbības tuvojās beigām, mani paaicināja piekalpot prāvestam svētās Mises laikā, kas mani tā ieinteresēja, ka sāku apmeklēt baznīcu un piekalpot katru svētdienu.

Kas iemācīja pirmās lūgšanas vārdus? Kuras lūgšanas ikdienā lieto biežāk?

– Pirmās lūgšanas iemācījos Svētdienas skolas nodarbībās, pirms tam nezināju ne galvenās lūgšanas, ne to, kā īsti lūgties. Pamazām patstāvīgi iemācījos lūgties citas lūgšanas, izprast un iepazīt savu garīgo dzīvi. Seminārā kopīgi lūdzamies stundu liturģiju, bet, ja lūdzos privāti, tad lielākoties izvēlos Rožukroni. Nemācēju īsti paskaidrot, kāpēc šī lūgšana, kas ir sena un laika pārbaudīta izturējusi, man ir mīļāka par citām.

Par ko vari teikt paldies saviem vecākiem un skolotājiem? Kādas dzīves vērtības esi pārņēmis no viņiem?

– Ģimenei varu teikt paldies par visu, ko iemācīja daudz gadu laikā, par lielisko audzināšanu, ka spēju pats saprast, ko darīt un nedarīt ikdienā, par rūpēm un mīlestību gan bērnībā, gan tagad, un arī par pašreizējo atbalstu, neskatoties, ka esmu izvēlējis šo neparasto un neziņas pilno ceļu. Skolotājiem pamatskolā un vidusskolā esmu pateicīgs par ieguldīto darbu mācību stundu sagatavošanā, ka varu ar prieku atcerēties skolas laiku. Galvenās dzīves vērtības – vienmēr būs jāstrādā, lai vai

kādu dzīves ceļu izvēlies; otrs cilvēks ir jāciena, neskatoties uz atšķirībām; dzīvē nav vienas laimes formulas. Liels paldies arī priesteriem – Mārtiņam Klušam, Guntaram Skutelam un Staņislavam Prikulim – par lielisko piemēru, ko deva savā kalpojumā un palīdzēja saprast manu aicinājumu, kā arī paldies jaunajam Balvu draudzes prāvestam Guntim Brūveram par izrādīto atbalstu, kad ciemojos Balvu baznīcā.

Kādi bija pirmie iespaidi, nokļūstot Garīgajā seminārā? Vai semināristi dzīvo draudzīgi?

– Ierados seminārā neziņā un pat nedaudz ar bailēm, kāda būs ikdiena, kādas – studijas, vai sadzīvošu ar pārējiem studentiem... Pieradu ātri, aptuveni pēc mēneša seminārā jutos gandrīz kā mājās. Pavisam kopā sešos kursus esam septiņi studenti, pie mums studē arī divi Neokatehumenālā ceļa misionāri no “Redemptoris Mater” semināra, kuri dzīvo Mārupē, bet kursā esam divi semināristi. Neparasti, ka mums ar kursabiedru ir liela vecuma atšķirība – man ir 20, viņam – 46 gadi. Arī valodas mums atšķiras, viņam dzimtā ir krievu valoda. Neskatoties uz atšķirībām, cenšamies saprasties un dzīvot arvien draudzīgāk.

Vai studiju procesā topošos priesterus piemeklē šaubu brīži par izdarīto izvēli? Kā mazināt šaubas?

– Šaubas piemeklē gan mani, gan citus studentus, īpaši pirms kāda nozīmīga notikuma, kā, piemēram, iegērbšanas garīdznieka tērpā. Lasot Svētos Rakstus, redzam, ka arī svētais Pēteris šaubījās. No nedrošības brīžiem nav jābaidās, tajos var labāk iepazīt Dievu un Viņam tuvoties. Mazināt šaubas palīdz Svētie Raksti un darbs, ko dariji, pirms tās piemeklēja. Nevajag daudz domāt un uztraukties, ar laiku pārliecības trūkums izzudīs, jo tas ir viens no pārbaudījumiem.

Kāda ir ikdiena Garīgajā seminārā?

– Rītos ceļamies plkst. 6.00, jau plkst. 6.30 ir laudes jeb rīta lūgšanas, kam seko 20 minūtes ilga meditācija, svētā Mise kapelā un brokastis. Lekcijas ilgst no plkst. 8.30 līdz 13.40. Pirms pusdienām ir sirdsapziņas izmeklēšana un lūgšana “Kunga eņģelis”, tad seko pateicības lūgšana, brīvais laiks no plkst. 14.20 līdz 17.45 un klusā lūgšana (ceturtdienu vakaros – adorācija). Pēc vakara lūgšanas, kas ir plkst. 18.30, dodamies vakariņās, tad ir brīvais laiks līdz plkst. 21.00, kad ir dienas noslēguma lūgšana, pēc kā sākas klusais laiks, kad gatavojamies nākamās dienas nodarbībām un ejam gulēt. Otrdienās un svētdienu pēcpusdienās mums ir iespēja atstāt semināra teritoriju un doties uz pilsētu. Svētdienu rītos ejam uz draudzēm, kur mūs sūta, lai piekalpotu svētajā Misē.

Kuras nodarbības interesē vairāk?

– No nodarbībām vairāk interesē pestīšanas vēsture, kur apskatām Bībeles galvenos notikumus, un garīgās dzīves teoloģija, kur māca garīgās dzīves pamatus un principus gan no teorētiskās, gan praktiskās puses. Interesantas ir arī lekcijas par Baznīcas tēviem un viņu darbiem, uzzinot, kāda bija viņu dzīve, kādus darbus un par ko viņi rakstīja, kā, balstoties uz viņu darbiem, Baznīca veidojās tālāk.

Kā pavadī brīvo laiku?

– Brīvajā laikā atpūšos no lekcijām un kopā ar citiem semināristiem runājam pie kafijas krūzes, palīdzam cits citam kādā mācību jautājumā vai pastaigājamies pa parku. Citreiz dodos uz kapelu pavadīt laiku privātā lūgšanā, gatavojos nākamās dienas nodarbībām vai pastorālajām praksēm. Pavasaros un rudenos strādājam pie pagalma un parka sakopšanas.

Šopavasarp kopā ar kursabiedru saņēmi garīdznieka tērpu – sutanu. Ar kādām sajūtām atceries šo notikumu?

– Iegērbšanu sutanā atceros ar lielu prieku, jo tas ir viens solis tuvāk izvēlētajam mērķim. Protams, bija liels uztraukums un neziņa par nākotni, vai izvēlētais ceļš ir īstais. Gandarījums par garīdznieka tērpu, kas ir ārēja zīme tam, ka kalpoju Dievam un cilvēkiem. Prieks, ka bija atbraukusi ģimene un tuvinieki, arī zināmi priesteri, kuri vēlējas būt klāt šajā svarīgajā brīdī. Lai arī ģimene līdz galam nesaprot manu izvēli, tik un tā atbalsta ikvienā situācijā.

Kuru cilvēku, tostarp priesteru, vārdos vienmēr ieklausies?

– Cenšos ņemt vērā gandrīz visu cilvēku, arī tuvinieku un draudzes pārstāvju, teikto par lietām, kas būtu noderīgas priestera kalpojumā. Ieklausos visos priesteros, jo viņi ne vienmēr runā, bet skaidro Svētos Rakstus un dalās savā pieredzē. Vienmēr ir prieks dzirdēt Rēzeknes-Aglonas diecēzes bīskapu Jāni Buli, kurš gan svētajās Misēs, gan tikšanās reizēs atbalsta un iedrošina. Ieklausos mūsu prefekta Andžeja



Foto - no personīgā arhīva

Pēc iegērbšanas garīdznieka tērpā. Artūrs Supe (foto – no labās) ir kopā ar savu sutanas krusttēvu Henriku Rektiņu, 6.kursa studentu. Baznīcā ir tradīcija, ka garīdznieka tērpos – sutanā, dalmatikā, ornātā – iegērbj cilvēks, kam šis Baznīcas apģērbs jau ir piešķirts. Krusttēvs semināra 2.kursa audzēknim uzvelk sutanu mugurā, aizpogā pogas un iemāca, kā šo tērpu pienācīgi valkāt.

Lapinska teiktajā gan svētās Mises laikā, gan ikdienā, jo viņš runā par ikdienā novēroto, pievērsot studentu uzmanību dažādām lietām, lai viņi kļūtu par labākiem semināristiem un priesteriem nākotnē.

Vai seminārā ir garīgais tēvs, kurš sniedz atbalstu un palīdz ar padomu?

– Seminārā mums ir garīgais tēvs Toms Priedoliņš, pie kura dodamies uz grēksūdzi un garīgu sarunu. Labi, ka ir cilvēks, kurš uzklausa un sniedz padomus grūtību brīžos, neizpaužot dzirdēto citiem. Semināristiem ir arī, tā teikt, mazie garīgie tēvi jeb citi priesteri, ar kuriem parunāt par ikdienas dzīvi mājās un seminārā, par lūgšanām, studijām un citiem aktuāliem jautājumiem, par savu mazo garīgo tēvu esmu izvēlējis priesteri Daumantu Abricki no Aglonas.

Kā pavadīji Lieldienu brīvdienas? Baznīcas apmeklējums bija pienākums vai garīga nepieciešamība?

– No Pūpolsvētdienas līdz Otrajām Lieldienu biju praksē Balvu katoļu draudzē, palīdzēju priesterim kalpošanas darbā. Nākamā nedēļa bija brīva, varēju pats izvēlēties, kā to pavadīt, bet tik un tā katru dienu devos uz svēto Misi, jo tā jau ir garīga nepieciešamība, manas dzīves neatņemama sastāvdaļa.

Vai satieci un sazinies ar saviem klasesbiedriem, draugiem? Kādas tēmas pārrunājat?

– Kad esmu mājās, satiekos ar dažiem klasesbiedriem un bērnības draugiem. Biežāk pārrunājam, kā veicas studijās, arī vietējos notikumus. Citreiz viņiem rodas jautājumi par ticības lietām, uz kuriem cenšos atbildēt. Esmu novērojis, ka jaunieši pret ticību attiecas ar lielu cieņu, viņi tic kaut kam augstākam, bet ticību nevēlas praktizēt, jo ir noguruši, lai svētdienu rītos agri celtos un dotos uz baznīcu, vai arī neredz jēgu jeb augļus šādai rīcībai, labāk izvēlas vienkārši ticēt vai mājās noskaitīt kādu lūgšanu.

Kā plāno pavadīt vasaras brīvdienas? Vai darbosies kādā no draudzēm?

– Vēl īsti nezinu, kā atpūtišos. Brīvas man būs jūnija pirmās divas un augusta pēdējās divas nedēļas. Pārējo vasaru pavadīšu kādā no draudzēm pastorālajā praksē. Vienmēr ir interesanti, ka nosūta uz kādu draudzi, īpaši tālāku, kur iepriekš nav būts. Praksē var redzēt, kā priesteris praktizē ticību, daudz iemācīties, iepazīt draudzes cilvēkus, uzzināt viņu dzīvesstāstus un pieredzi.

Vai esi domājis, kur vēlētos kalpot pēc studiju beigšanas?

– Par to daudz neesmu domājis, jo draudzi, kur jākalpo, nosaka bīskaps, bet jauki būtu kalpot ne pārāk tālu no Balviem, kādā mazpilsētā vai ciematā. Bieži, kad priesterībā pavadīti daži gadi, bīskaps piedāvā studēt ārzemēs, lai iegūtu papildus izglītību, kas noderētu Latvijas Baznīcas vajadzībām. Pazīstami priesteri saka, ka tā esot lieliska pieredze un iespēja padziļināt savas zināšanas, kam arī es labprāt piekristu.

Ko novēli laikraksta lasītājiem šajā pavasarī?

– Izbaudiet šo silto un jauko laiku, kad mostas daba, ieraugiet Dieva svētību dabā! Atplaukstiet un uzdziediet paši sev, citiem cilvēkiem un Dievam!

Aktuāli

Kā labāk apsaimniekot novada ezerus?

Kārtējā šī gada aprīļa Balvu novada domes Tautsaimniecības un vides komitejas sēdē deputāti sprieda par Balvu novada pašvaldības administratīvajā teritorijā esošo ūdenstilpju apsaimniekošanu. Ja ir ūdenstilpes, tad tās arī nepieciešams apsaimniekot, turklāt pēc iespējas labāk, – šāds bija secinājums.

Balvu novada pašvaldības izpilddirektors vietnieks JĀNIS BUBNOVS rosināja šo jautājumu pārrunāt saistībā ar to, ka pašvaldības izpilddirektore izdevusi rīkojumu par darba grupas izveidošanu saistošo noteikumu izstrādāšanai par zivju rūpnieciskās zvejas tiesību iznomāšanas kārtību Balvu novadā. “Darba grupai radušies daži jautājumi, ko vēlētos apspriest pirms tālākas dokumenta virzības,” viņš teica.

Balvu novada teritorijā reģistrēti 65 ezeri, no kuriem kā publiskie ezeri ir Bolvu (Balvu), Pārkunu (Pērkonu), Svātiunes (Svētaunes), Viļakas. Novada teritorijā atrodas seši ezeri, kas ir privātpašums, bet zvejas tiesības tajos pieder valstij. Tie ir Kalnis (Kaļņa) un Lazdags (Lazdoga) ezeri, kas daļēji atrodas arī Gulbenes novada pašvaldības teritorijā un pieder a/s “Latvijas valsts meži”, Lielais Pokuļovas (Lielais Pokuļevas) ezers, Ploskīnes (Plaskīnes) ezers, Sprūgu un Tepeņicas ezers. “Rūpniecisko zveju šajos ezeros pašvaldība drīkst izsolīt,” informēja J. Bubnovs. Konkrēti rūpnieciskās zvejas tiklu garuma limiti noteikti piecos ezeros – Kaļņa – kopumā 335 metri, Balvu novada teritorijā – 168 metri. Lazdaga ezerā – 590 metri, ezera Balvu novada teritorijā – 295, Nastrovas ezerā – 90 metri, Orlovas ezerā – 230 metri, Svātiunes ezerā – 145 metri, pārējos ezeros – līdz 75 metriem. Ministru kabineta noteikumi par rūpniecisko zveju iekšējos ūdeņos visu gadu aizliedz zvejot vairākos ezeros, tostarp Bolvu (Balvu) un Viļakas ezeros, kur atļauts tikai maksšķerēt. Šādi grozījumi veikti pirms vairākiem gadiem. Pārkunu (Pērkonu) ezerā zvejas tiklu garuma limits atstāts tikai 75 metri, lai pašvaldība varētu izpētīt rūpnieciskās zvejas ietekmi uz zivju resursu saglabāšanu. “Ja atkal gribam šo ezeru iekļaut zvejas tiklu limitos, tad domei ir jāpieņem lēmums par rūpnieciskās zvejas limitu atjaunošanu un jāgriežas Zemkopības ministrijā ar lūgumu pārskatīt šo jautājumu un veikt grozījumus Ministru kabineta noteikumos. Šis process varētu būt diezgan sarežģīts, jo pašvaldība savulaik lēmusi, ka limiti jāizņem ārā. Tagad mums jāspēj pamatot, kāpēc mūsu domas šajā jautājumā mainījās,” uzsvēra izpilddirektors vietnieks.

Runājot par ezeru ekspluatācijas un apsaimniekošanas noteikumiem, J. Bubnovs informēja, ka tie izstrādāti un apstiprināti četriem ezeriem – Kaļņa, Svātiunes, Obeļovas un Viļakas, bet izstrādes procesā ir Bolvu (Balvu) un Pārkunu (Pērkonu). “Šie divi mazliet aizkavējas sakarā ar Balvu muižas apbūves teritorijas plānojumu, jo vēlējamies saprast, vai nebūs izmaiņas zonējumā, lai šie dokumenti būtu saskaņā viens ar otru.



Novada ezeri. Tāpat kā citi Latgales novadi, arī Balvu novads ir ezeriem bagāts, tikai jāprot to piedāvājumu paņemt.

Tiklīdz mēs būsim nonākuši pie kopsaucēja par Balvu muižas apbūves teritoriju, tiks pabeigta arī ezeru ekspluatācijas un apsaimniekošanas noteikumu izstrāde,” paskaidroja J. Bubnovs.

Izpilddirektors vietnieks informēja arī par zivju resursu atjaunošanu novada publiskajos ezeros, kur ar Zivju fonda atbalstu lielākoties ielaisti lidaku un zandartu mazuļi, liņi, karūsas un citas zivis, kā arī iegādātas dažas tehniskās ierīces, lai vieglāk būtu iespējams kontrolēt ezeros notiekošo. Kā liecina ezeros veiktā kontrolzveja, zivju resursi Balvu, Pērkonu un Viļakas ezeros nemazinās, un pētnieki nesaskata draudus rūpnieciskās zvejas atjaunošanai. Taču interneta vidē veiktās iedzīvotāju aptaujas rezultāti liecina, – nē rūpnieciskajai zvejai! Iedzīvotāji neuzskata, ka šajos trijos ezeros būtu jāatjauno

rūpnieciskā zveja. Par problēmu Balvu ezerā kļuvuši vēži, tie savairojušies. Nereti makšķerējot zivis, uz āķa pieķeras vēzis. Tādēļ būtu nepieciešams veikt izpēti un atļaut licencētu vēžošanu. Diskusija raisījās par to, vai šie ir “vecie, labie vēži”, vai invazīvā vēžu suga, kas ir apkarojama. Latvijā tā ieviesta astoņdesmitajos gados un ir izkonkurējusi vietējo vēžu sugu. Tas ir izpētes jautājums, jo vēži apēd zivju mazuļus. Jautājums, ko no licencētās zvejas ūdenstilpnēs iegūst pašvaldība? Finansiālus līdzekļus zivju pavairošanai, jo 10% no līdzekļiem par izsolītajām licencēm nonāk valsts maciņā, bet pārējie 90% – pašvaldības budžetā. Ezeri ir arī iedzīvotāju iecienītas atpūtas vietas, tādēļ to apsaimniekošanas noteikumiem jābūt skaidriem visiem.

Atbildot uz “Vaduguns” jautājumu, vai Valsts vides dienests (VVD) nav konstatējis invazīvu vēžu sugu esamību Balvu ezerā, VVD Sabiedrisko attiecību vadītāja AIJA JALINSKA informē, ka Valsts vides dienests nav konstatējis invazīvu vēžu sugu esamību Balvu ezerā: “Lai to noteiktu, būtu nepieciešams veikt izpēti – vēžu kontrolzveju. Ņemot vērā, ka Balvu ezers nav iekļauts ūdenstilpju sarakstā, kurās atļauta šaurspīļu vēžu, dzeloņvaigu vēžu un signālvēžu ieguve, ja šķiet, ka situāciju nepieciešams mainīt, makšķerniekiem ir iespēja vērsties ar iesniegumu vietējā pašvaldībā un lūgt ieviest konkrētajā ūdenstilpē licencēto vēžošanu. Ja vietējā pašvaldība ieceri atbalsta, pašvaldība pēc savas iniciatīvas var pieteikt Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskajam institūtam “BIOR” veikt vēžu kontrolzveju un ieviest licencēto vēžošanu.

To, kādas vēžu sugas ieguves atļaušana vai aizliegšana, ir Zemkopības ministrijas kompetences jautājums, kas, pamatojoties uz zinātniskiem aprēķiniem, nosaka nozvejas limitus, atļautās vai aizliegtās vietas.

Vēžu zveja norisinās saskaņā ar saskaņā ar 2015. gada 22. decembra Ministru kabineta noteikumu Nr.800 “Makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību noteikumi” IV nodaļu. Vēžu ieguves vietas ir noteiktas minēto noteikumu 4.pielikumā.

VVD inspektori neveic atsevišķas zivju vai vēžu sugu izplatības pētījumus. Tomēr, veicot kontroles darbu vēžu aktivitātes periodā, VVD inspektori regulāri atrod un izceļ no Balvu ezera nelikumīgus vēžu ieguves rīkus.”

Re kā!

Putnu dzīve



Riesta deja uz mašinas. Mednis nav gājputns, bet pavasarī šo putnu dzīvē ir riesta un ligzdošanas laiks, kas saistās ar dažādām neparastām izdarībām. Medņu vistas šajā laikā parasti uzturas kokos, bet gaiļi veic izrādīšanās dejas. Interesantu atgādinājumu šogad marta beigās piedzīvojusi žiguriete Ingrīda Šīriņa. Veicot riesta deju apkārt automašīnai, kurā atradās tās īpašniece, mednis pamanījās to nodejot arī uz automašīnas virsbūves. “Sēdēju mašīnā un apbrīnoju skaistā putna izdarības. Tas ne tikai nodejoja riesta deju uz manas mašīnas motora pārsega, bet arī pamanījās vēl pavizināties uz mašīnas jumta,” saka Ingrīda. Pirms vairākiem gadiem mednis Žiguros bija uzlidojis uz mājas jumta. Pērn “Vadugunij” kāds iedzīvotājs bija atsūtījis foto, kur mednis uzlidojis un sēž uz ceļa zīmes. Jāteic, ka putns ir īsts izrādīšanās donžuāns.



Krauķi satraukušies. Iebraucot Baltinavā no Balvu puses, pirms kāda laika bija vērojama aina, ka uz ceļa rosās krauķi. Ieraugot transporta līdzekli, tie bariem vien cēlās spārnos, paķēruši knābi kādu zaru. Situācija skaidra, – atgriezušies ligzdošanas vietā, šopavasār daudzi putni neatrada ne ligzdu, ne koku, kur tas atradās pērn. Ņemot vērā iedzīvotāju sūdzības par krauķu nejauko uzvedību – skaļo ķērķšanu, kautiņiem, mēslošanu tuvējo māju pagalmos, kur šiem izdodas vēl noknābāt kādu stādu, vairākus kokus ceļā malā, kur atradās arī krauķu ligzdas, pērn nogrieza. Taču krauķi nepadevās. Putni citīgi uzlasa zarus, lai no tiem veidotu ligzdas citos kokos. Dzīve turpinās, kā mēdz teikt.

Lappusi sagatavoja I.Zinkovska

Radošo darbu konkurss

Ziedu burvība skolēnu acīm

Noslēdzies Balvu novada skolu audzēkņu vizuālās mākslas, dizaina un tehnoloģiju darbu konkurss "Burvīgie ziedi", kas norisinājās no janvāra līdz 15. aprīlim. Darbu vērtētāji priecājas, ka skolēnu izpausmes bijušas patiešām radošas un novadā ir daudz talantīgu bērnu.

Viena no žūrijas dalībniecēm – Balvu Valsts ģimnāzijas bioloģijas, kā arī dizaina un tehnoloģiju skolotāja Sandra Mozule – pastāstīja, ka, veidojot ziedus, skolēni drīkstēja izpausties visdažādākajos veidos, izmantojot visus iespējamus materiālus. Papildus mākslas darba radīšanai bija jāpiemeklē arī tam atbilstošs dzejolis. "Diemžēl mums skolā nav piemērotas telpas, lai šos darbus izstādītu. Arī citur pagaidām neesam atraduši šādu telpu. Tāpēc nolēmām sarīkot kaut ko līdzīgu virtuālai izstādei. Darbus nofotografējām un šos foto aizsūtījām katrai skolai, lai viņi tos ievietotu virtuālā vidē," paskaidroja S. Mozule.

Konkursā bija pārstāvētas visas novada skolas. Jāteic, ziedu meistarošanā skolēni izpaudās patiešām radoši. Neparasta bija ne vien formu, bet arī materiālu izvēle. Darbu autori izmantoja dzijas, filcu, koku, drāti, sudraba foliju, kartonu, kreppapīru, parasto papīru un daudz ko citu.

Žūrija, kurā piedalījās skolotājas Indra Keiša, Skaidrīte Veina, Sandra Mozule un Larisa Berne, atsevišķi vērtēja vizuālās mākslas (zīmējumi) un dizaina un tehnoloģiju darbus četrās vecuma grupās: 1.-3. klase; 4.-6. klase; 7.-9. klase, kā arī vidusskolas klases. "Visgrūtāk bija izvērtēt tieši vizuālās mākslas darbus, jo to bija daudz un tie bija ļoti labi. Vērtēšanā iesaistījām arī skolēnus un ņēmām vērā viņu viedokli," informēja S. Mozule.



Ir, ko redzēt. Tā ir tikai neliela daļa no vizuālās un plastiskās mākslas darbiem, ko novada skolēni iesūtījuši konkursam "Burvīgie ziedi". Diemžēl konkursam veltīta izstāde šoreiz izpaliks, bet tos varēs aplūkot virtuālajā vidē.



Ari meitenes strādā ar koku. Rekavas vidusskolas 9. klases audzēkne Santa Supjeva izgatavoja koka lampu ar ziedu motīvu, savu darbu nosaucot "Gaisma".



Lepojas ar saviem audzēkņiem. Šo skaisto saulespuķi uzmeistarēja Sandras Mozules audzēkne Naula Laicāne, kura izmantoja dizaina un tehnoloģiju mācību stundā apgūto aušanas tehniku. Arī pārējie S. Mozules audzēkņi, radot izstādes darbus, izmantoja šajā jomā iegūtās zināšanas. "Priecājos par saviem skolēniem, jo katrs no viņiem centās, strādāja ļoti rūpīgi un pielietoja iztēli," gandarīta pedagoģe.



Viens no uzvarētājiem. Dizaina un tehnoloģiju jaunāko klašu grupā 1. vietu ieguva Bērzpils pamatskolas skolēnu kopdarbs, kas tapis Jolantas Dundenieces vadītajā keramikas pulciņā.

"Baroka ziedi matos". Apgūstot tēmu "Renesanses laikmets", BVĢ 9. klases skolniece Sindija Saide izveidoja ar ziediem greznotu papīra parūku.



Atšķirīga pieeja. Balvu Profesionālās un vispārīgglītojošās vidusskolas 9. klašu audzēkņi nolēma uzmeistarot koka lelles, ietērtas tautas tērpos, bet ziedus iestrādāt leļļu vainagos.



Uzvarētājs. Vizuālās mākslas darbu konkursā jaunākajā klašu grupā uzvarēja Baltinavas vidusskolas 2. klases audzēknis Eduards Supe ar darbu "Baltie ziedi".

KONKURSA REZULTĀTI

Vizuālās mākslas grupā

1.-3. klase: 1. vieta – Anete Rēdmāne, Eduards Supe; 2. vieta – Laine Locāne, Renāte Tihonova; 3. vieta – Ralfs Ločmelis, Annika Meijere.

4.-6. klase: 1. vieta – Agate Baraņņika, 2. vieta – Aļina Šaicāne, 3. vieta – Evelīna Leitena.

7.-9. klase: 1. vieta – Viktorija Lukina, Sindija Saide; 2. vieta – Ņikita Petrovs, Marija Gardere; 3. vieta – Esmeralda Juhmane, Ailena Lielbārde, Nadīna Strupka.

10.-12. klase: 1. vieta – Sindija Raibekaze, Evita Satmane, 2. vieta – Alise Loča; 3. vieta – Gunta Logina.

Dizainā un tehnoloģijās

1.-3. klase: 1. vieta – Bērzpils keramikas pulciņš; 2. vieta – Balvu sākumskolas 3. c klases kopdarbs; 3. vieta – Katrīna Tavare.

4.-6. klase: 1. vieta – Juliāns Ābeltiņš; Oliveris Buls. 2. vieta – Mārtiņš Buls; 3. vieta – Stacijas pamatskolas 5. klases kopdarbs.

7.-8. klase: 1. vieta – BVĢ 7. klašu kopdarbs; 2. vieta – Rodrigo Rainers Bergs; 3. vieta – Karolīna Maderniece.

9. klase: 1. vieta – BPVV 9. b klases kopdarbs; 2. vieta – Evelīna Žuga; 3. vieta – BPVV Rotu un aksesuāru pulciņš.

Vidusskolu grupa: 1. vieta – Zane Staģe; 2. vieta – BPVV Vides objektu dizaina pulciņš; 3. vieta – BPVV 10. klašu kopdarbs.

Latgales jauno pianistu konkurss

To nav iespējams iemācīties klasē

Irēna Tušinska

21.aprīlī Balvu Mūzikas skolā norisinājās 15.Latgales Jauno pianistu konkurss, kurā savas muzikālās spējas un gada laikā ieguldītā darba augļus demonstrēja jaunie pianisti no Kārsavas, Ludzas, Pļaviņām, Jēkabpils, Maltas, Varakļāniem, Gulbenes, Naujenes, Līvāniem, Rēzeknes un Balviem – kopumā 30 talantīgi jaunie mūziķi.

Jauno pianistu sniegumu trīs vecuma grupās (2.- 3.klase; 4.-5.klase un 6.-8.klase) vērtēja kompetenta žūrija: Pāvula Jurjana mūzikas skolas direktors Viesturs Mežgailis, Jāzeps Vitola Latvijas Mūzikas akadēmijas Klavieru katedras docētāja Ingrīda Reinholde un Jāņa Ivanova Rēzeknes Mūzikas skolas direktora vietniece mācību darbā Ilga Viļuma. Katrs jaunais mūziķis atskaņoja divus skaņdarbus saskaņā ar konkursa nolikumu. Ar lieliskiem panākumiem Balvu Mūzikas skolu pārstāvēja Jeļenas Agafonovas audzēkne Agnese Jaundžeikare (3.vieta), Lienes Akmeņkalnes audzēknes Māra Romka (diploms) un Karolīna Kolosova (diploms), Lijas Ivanovas audzēkne Natālija Teodoroviča (2.vieta), Baibas Ozoliņas audzēkne Lauma Žagare (3.vieta) un Jevgenijas Strazdas audzēkne Sonora Puķīte (2.vieta).

Taujāts par Latgales Jauno pianistu konkursā dzirdēto, žūrijas priekšsēdētājs V.MEŽGAILIS priecājās: “Tas bija fantastiski. Visi bērni ir mācījušies, gatavojušies, skolotāji ieguldījuši darbu. Katram ir kaut kādas veiksmes vai vietas, kur vēl jāpiestrādā, bet

tāpēc jau braucam un piedalāmies, lai redzētu, ko varam izdarīt labāk.” Žūrijas priekšsēdētājs pauda uzskatu, ka katrs šāds pasākums, vai tas būtu konkurss, vai koncerts, ir tāds kā mazs komats: “Ja gribam, lai mums izaug nākamie spožie mūziķi, katru dienu rūpīgi jāstrādā. Jāsaprot, ka šobrīd esam šādi, un ko mums vēl vajag paveikt. Pēc tam turpinām strādāt.” V.Mežgailis pārliecināts, ka dalība konkursos sniedz milzīgu uzstāšanās pieredzi: “To nav iespējams iemācīties klasē. Publiska uzstāšanās – tā ir iespēja iemācīties pārvarēt uztraukumu, jo ir brīži, kad ir jāprot pacensties. Vienreiz izdodas viena lieta, citreiz – cita. Tas ir pilnīgi normāli. Tāpēc mēs mācāmies un ar katru reizi darām labāk.” Žūrijas priekšsēdētājs nešaubījās, ka nav nekādas atšķirības, vai bērns mācās kādā no Latgales vai cita reģiona mūzikas skolām: “Mēs visi nodarbojamies ar mūziku. Spēlējam līdzīgus skaņdarbus vienā vecuma posmā. Tikpat labi bērns to dara Zviedrijā, tikpat labi – Vācijā, tikpat labi to dara Daugavpili vai Ventspili. Vietai nav nozīmes. Tas ir lieliski, ka Balvos ir šāda tradīcija, kur bērni var spert pirmos soļus. Cik iespējams, vajag veicināt šādas publiskas uzstāšanās. Tā ir fantastiska *inde*, ja bērns sajūt, ka viņam patīk, ka viņam sanāk.”

Balvu Mūzikas skolas klavierspēles pedagoge LIJA IVANOVA konkursiem cauri izvadījusi daudzus audzēkņus. Arī šoreiz divus skaņdarbus žūrijai piedāvāja noklausīties viņas audzēkne Natālija Teodoroviča. “Meitene *atvērās* tieši šajā mācību gadā – Ziemassvētku koncertā vecākiem, pēc tam – mācību koncertā, kur programma pēc



Foto - I.Tušinska

Pedējais mēģinājums pirms uzstāšanās. Balvu Mūzikas skolas skolotāja Liena Akmeņkalne savu audzēkni Karolīnu Kolosovu (foto) raksturo kā centīgu un ļoti aktīvu meiteni, kura piedalās visur. Skolotāja neslēpa, ka konkursa laikā ļoti uztraucās par saviem audzēkņiem: “Varbūt pat vairāk nekā viņi paši.” Savukārt pati Karolīna pie publiskas uzstāšanās ir pieradusi, kopš mazotnes uzstājoties modes skatēs, tādēļ pirms konkursa neuztraucās.

pandēmijas bija diezgan sarežģīta. Pats galvenais – Natālijai radās interese par to, ko dara.” Un panākumi neizpalika, jo Natālija ieguva 2.vietu. Pieredzējusi skolotāja pauda pārliecību, ka bērna panākumi mūzikā balstās uz trīs *vaļiem* – bērna un skolotāja ieguldītā darba un vecāku atbalsta: “Ja visi kopā iet uz vienu mērķi, tad panākumi neizpaliek.”

Ar labiem panākumiem konkursā piedalījās arī trīs Rēzeknes Mūzikas vidusskolas skolotājas, bijušās balvenietes ILZES RAUZAS

audzēkņi. Pirmais laurus plūca viņas skolnieks Marks Skurjats, kurš jaunākajā vecuma grupā izcīnīja 1.vietu. “Markam šis ir trešais konkurss. Nupat atbraucām no Līvāniem, kur piedalījāmies Jēkaba Graubiņa konkursā. Tur 19 dalībnieku konkurencē Marks ieguva 2.vietu. Ar katru reizi aizvien labāk un labāk,” priecājās skolotāja. Pedagoge pauda uzskatu, ka dalība šādos konkursos motivē skolēnus: “Viņi klausās pārējos, salīdzina, te valda arī zināms sacensību gars.”

Lielā talka

Baltinavā sakopj parku

Ingrīda Zinkovska

Piektdienas pēcpusdienā Baltinavā Lielās talkas dalībnieki sakopa Baltinavas parku, kur grāba pērnās koku lapas un izveda kokus, ko nogāzis vējš.

Baltinavas parks kopā ar mazo jeb “Ontana i Annes” parku aizņem astoņus hektārus. Pašvaldības pārziņā ir arī vēl citas teritorijas centrā. Daļa parka sakopta jau rudenī, diemžēl teritorija ir liela, bet cilvēkresursi – mazi. Pēdējos gados samazinājies cilvēku skaits, kas pašvaldībā veic sabiedrisko darbus. Pagasta pārvaldes vadītāja Sarmīte Tabore pauda prieku un atzinīgi izteicās par pagasta daiļdārznieci Mārīti Slišāni. Amata pienākumus viņa uzņēmusies tikai šogad, bet jau apliecinājusi sevi kā čaklu un atbildīgu darbinieci. Diemžēl cilvēki, kas viņai ikdienā palīdz, ir uz vienas rokas pirkstiem skaitāmi. Mārīte pastāstīja, ka sakopšanas darbus pašvaldības teritorijās uzsākuši, tiklīdz nokūsis sniegš, centrs sakopts, dažviet pat divas reizes, kur to atkārtoti piesārņot pamanījušies krauķi. Sakopta arī abu baznīcu – gan katoļu, gan pareizticīgo – apkārtnē. “Gribas ātrāk pabeigt parka sakopšanu, jo zāle aug, un pērnās lapas nākas plēst laukā no zāles ar plēšanu. Gaida puķu dobes, jo tur arī aug zāle,” teica Mārīte. Savukārt pārvaldes vadītāja sprieda, vai nenāksies organizēt vēl kādu talku: “Neviens talkā neliek strādāt astoņas stundas, bet atnākt palīgā kaut uz stundiņu vai pusstundiņu taču var! Patriotisms ir jāpierāda darbos, ne tikai vārdos.” Lielajā talkā piedalījās pagasta pārvaldes un pašvaldības iestāžu darbinieki, sabiedrisko darbu veicēji, talcinieku vidū varēja redzēt arī baltinaviešus Ingrīdu Briedi, Henriku-Loginu Slišānu, Mariju Bileju, Veltu Mītki, Valentinu Dauksti, talkā kopā ar mammu piedalījās pat divi bērni – Emīlija un Viesturs Štekeļi, iespējams, kādu talcinieku vēl nepamanījam. Baltinavas parks ir ļoti sens. Koki te stādīti vēl muižnieku laikos, tādēļ sagādā daudz vairāk rūpju. Ziemā vējš nolauzis vairākus kokus, jo tiem ir cauri vidi. Talkā sagarinātos kokus no parka kopīgiem spēkiem izveda.



Foto - A.Kirsanovs

Sakopj parku. Par talkas vietu šogad bija izraudzīts parks, jo šeit ir daudz lielu, vecu koku, kas rada papildus piegriezumu teritorijā.



Foto - A.Kirsanovs

Kūrortu nevajag! Baltinavas pagasta daiļdārzniece Mārīte Slišāne apliecināja, ka ārzemju kūrortus viņai nevajag. Strādājot saulē un vējā, jaunā sievietē jau trīsreiz guvusi iedegumu.



Foto - A.Kirsanovs

Liels katls. Talkas zupu talciniekiem vārīja Marija Skaba un Ināra Bubnova. “Katls ir liels, pietiks visiem talkotājiem un vēl paliks pāri,” viņa sprieda.



Foto - A.Kirsanovs

Vienīgie bērni. Talkā piedalījās Emīlija un Viesturs, kuri, beidzoties mācību stundām, bija devušies uz parku kopā ar mammu.

Ja nepieciešama tūlītēja policijas palīdzība, nekavējoties zvaniet uz Valsts policijas palīdzības tālruni **110!** Tas ir bez maksas, darbojas visu diennakti, tajā skaitā zvanot gan no mobilā, gan fiksētā tālruņa, un savieno ar jebkuru dežurdaļu.

Uzbrūk ar beisbola

Ārkārtējs incidents

Kas īsti notika?

14.aprīlī Balvu Profesionālās un vispārīgizglītojošās vidusskolas (BPVV) apkārtnē un, visticamāk, arī izglītības iestādes teritorijā (pie skolas internāta ēkas) notika ārkārtējs incidents. Proti, izvērtās konfliktsituācija, kurā bez skolai nepiederošām personām bija iesaistīti arī šīs skolas skolēni, turklāt tika izmantota beisbola nūja un ierocis (visticamāk, gāzes pistole), raidot no tā šāvienus cilvēku virzienā. Par laimi, nevienam nopietni miesas bojājumi nav nodarīti.

Pēc redakcijas rīcībā esošās informācijas konflikts vēl iepriekš sākās starp diviem BPVV 8. un 9.klases skolēniem. Savukārt 14.aprīlī ap pulksten 13.25 tas pārauga jau ievadā aprakstītajā incidentā, kad uz domstarpību risināšanu ieradās viena skolēna brālis (ap 24 gadus jauns) ar kādu sievieti, iespējams, savu draudzeni. Nofilmētajā videoklipā redzams, ka šis brālis, atbraucis ar tumšas krāsas "BMW" džipu, ģērbies zilā sporta apģērbā, ar naģeni galvā un bravū-

rīgu stāju, tur rokās beisbola nūju un ar skolēniem kaut ko pārrunā. Bet jau citā video redzams, kā viņš ar beisbola nūju rokās skrien gar skolas internāta ēku, un bariņš jauniešu no viņa bēg prom. Izskanējusi arī informācija, ka šāva gan skolēna brālis, gan arī sieviete, kas ar viņu ieradās. Kā tieši bija, neapgalvosim, bet tas, ka no viņu puses lietā tika laists ierocis, ir fakts.

Viss šis konflikts rezultējās ar BPVV sasaukto vecāku ārkārtas sapulci, kurā, lai pārrunātu drošības jautājumus un ieskicētu turpmāko rīcību, piedalījās arī Balvu novada domes vadība, Izglītības pārvaldes, Valsts policijas un Bāriņtiesas pārstāvji. BPVV direktore Birute Vizule laikrakstu "Vaduguns" arī informēja, ka viens no skolēniem, kurš bija iesaistīts incidentā, pieņēma lēmumu neturpināt mācības skolā (tas skolēns, kura brālis konfliktu risināja ar beisbola nūju – aut. pieb.). Direktore arī piebilda, ka šis skolēns nevar uzņemties atbildību par sava pilngadīgā radnieka rīcību konflikta laikā.



Notikuma vieta. Valsts policijas darbinieki pēc konflikta apskatīja notikuma vietu. Otrajā attēlā redzama lode pēc šaujamerocā pielietošanas.



Foto - no personīgā arhīva

Vainīgais jau ārzemēs?

Valsts policija informējusi, ka iespējamā vainīgā persona ir identificēta un par notikušo uzsāks kriminālprocess pēc Krimināllikuma 231.panta otrās daļas – par huligānismu, ja to izdarījis personu grupa vai ja tas saistīts ar miesas bojājumu nodarīšanu cietušajam vai ar mantas bojāšanu vai iznīcināšanu, vai ar pretošanos varas pārstāvim vai personai, kura vērsas pret sabiedriskās kārtības pārkāpšanu, vai ja tas izdarīts, lietojot ieročus, kā arī citus miesas bojājumu nodarīšanai izmantojamus priekšmetus. Par šādu kriminālpārkāpumu soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar probācijas uzraudzību, vai ar sabiedrisko darbu, vai ar naudas sodu.

Vecāku sapulcē bija ieradušies arī Valsts policijas Ziemeļlatgales iecirkņa pārstāvji – Izmeklēšanas nodaļas galvenā inspektore EGITA VAGULE un Prevencijas grupas vecākā inspektore SANITA STIRNA-GAJEVSKA. Vecāki vēlējās noskaidrot, vai vīrietis, kurš uzbruka ar beisbola nūju, ir notverts? "Jūs saprotiet, ka Balvu pilsēta ir maza. Viens saka, ka viņš ir noķerts, otrs, ka nav. Tad ir vai nav? Un viņš vispār ir meklēšanā?" jautāja vecāki. Policisti, atsaucoties uz notiekošo izmeklēšanu, uz šiem jautājumiem neatbildēja. Toties Balvu novada domes priekšsēdētājs SERGEJS MAKSIMOVŠ sapulcē darīja zināmu, ka, pēc pašvaldības rīcībā esošās informācijas, šī persona nav notverta, bet ir meklēšanā, atrodas ārpus Latvijas un konflikta laikā, iespējams, atradās alkohola vai narkotisko vielu ietekmē. "Ņemot vērā, ka viņu uzreiz nenotvēra, apreibinošo vielu ietekmi personas organismā vairs gan nevarēs pierādīt," secināja S.Maksimovs.

Kopš vecāku sapulces pagājuši nedēļa. Arī vakar, sazinoties ar Valsts policijas Ziemeļlatgales iecirkni, izmeklētājs AIVIS ZELČS informēja: "Kamēr notiek izmeklēšana, neko komentēt nevaru."

Kritika abos virzienos

Kā jau tas šādās situācijās mēdz būt, jautājumu ir daudz. Netrūkst arī kritikas un vērtējumu tam, kā vajadzēja rīkoties, lai līdz šādam konfliktam nenonāktu, bet, ja reiz tas notika, kāpēc turpmākā rīcība bija tieši tāda un ne citādāka. Un kritika vērsta abos virzienos – gan vecāku, gan skolas vadības un personāla.

Vispirms ļoti būtiski ir tas, ka par skolēnu nesaskaņām, visticamāk, bija zināms jau iepriekš, tajā skaitā no konkrētu vecāku puses. Zināms, ka jau iepriekšējā vakarā tas pats 24 gadus jaunais vīrietis konfliktēja Bērzkalnē un, kā laikrakstam "Vaduguns" apliecinājuši vairāki cilvēki, visticamāk, izmantoja arī šaujameroci. Vairāki cilvēki apliecinājuši, ka neilgi pirms konflikta pie skolas bija arī kāds cits gadījums, kurā atkal bija iesaistīts šis pats vīrietis, un par ko konkrētiem vecākiem noteikti vajadzēja ziņot policijai, bet tas netika darīts. Ja tas tā bija, kāpēc netika ziņots? Atbildes nav. Tātad šis ir ļoti nopietns pieaugušo cilvēku atbildības jautājums. Diemžēl arī māte vienam no skolēniem, kurš tiešā veidā bija iesaistīts konfliktā pie skolas un šajā lietā ir kā cietušais, nebija pretimnākoša sarunai ar laikrakstu "Vaduguns". Savukārt tā skolēna māte, kura brālis pie skolas visu risināja ar beisbola



Vecāku ārkārtas sapulce

Foto - A.Kirsanovs

nūju un šaujameroci, neieradās nedz vecāku ārkārtas sapulcē, nedz arī skolā uzreiz pēc konflikta, lai gan BPVV direktore ar viņu nekavējoties bija sazinājusies. Attiecīgi arī laikrakstam "Vaduguns" ar šo sievieti neizdevās aprunāties.

Vēl daļa vecāku pauda pārsteigumu, ka atsevišķi vecāki šo gadījumu neuztvēra nopietni, jo notikumā nav nopietni cietuši. "Cilvēki kļuvuši vienaldzīgi un tieši šādu piemēru māca arī saviem bērniem. Diemžēl tad arī nevar sagaidīti attiecīgu attieksmi no pašiem bērniem," sarunā ar laikrakstu sprieda daļa vecāku. Nu un, protams, no atsevišķu vecāku puses ir arī ļoti daudz jautājumu skolas vadībai, par ko lasiet raksta otrajā daļā sarunā ar BPVV direktori. Vismaz daļa vecāku ir arī neizpratnē, kā vīrieti, kurš konfliktu pie skolas bija atbraucis risināt ar vardarbību, varēja tik viegli palaist no redzesloka un rezultātā, kā tiek ziņots, pat ļaut viņam aizlaisties uz ārzemēm?

Lai risinātu problēmas, jābūt ciešai sadarbībai

Tikmēr BPVV Vecāku padomes priekšsēdētāja SANITA MIGLĀNE uzsver, ka, salīdzinot ar laiku pirms pieciem gadiem, kad viņas dēls uzsāka mācības 8.klasē, šajā laikā skola ļoti augusi vardarbīgu situāciju risināšanā. "Runājot par konkrēto incidentu, no skolas puses bija ātra, operatīva un pareiza rīcība – vecāki tika informēti "Zoom" tiešsaistes platformā, pēc nepieciešamības piesaistīts psihologs un izdarīts viss pārējais, kas šādos gadījumos jādara. Vēlos domāt, ka atbalsta komanda skolā ir ļoti spēcīga un skolas personāls, vadība rīkojās atbilstoši visām prasībām. Kas attiecas uz vecāku atbildību, katram no viņiem ar savu bērnu noteikti jābūt komunikācijai. Grūti spriest, bet vecāki, iespējams, par briesmošo konfliktu zināja. Un, ja viņiem šī informācija bija, tad vecāki noteikti varēja vērsties skolā un vienlaikus ar iesniegumu Valsts policijā, norādot iespējamās draudus dzīvībai. Līdz ar to šī zināmā mērā ir arī vecāku atbildība. Jebkurā gadījumā šis ir ļoti nepatīkams un ārkārtējs incidents. Turklāt šis nav pirmais gadījums Latvijā, kad pie skolas notiek vardarbība,"

stāsta S.Miglāne.

S.Miglāne ir ļoti apmierināta ar skolu, tās organizētajām aktivitātēm un skolas piedāvātajām iespējām skolēniem. Tikmēr jautāta, kā vērtē, ka pēc konflikta daļa skolēnu vecāku ļoti atbalsta skolu un tās vadību, bet daļa uz notikušo skatās kritiski, vērtē un uzdod jautājumus, kas skolas vadībai, iespējams, nav patīkami, S.Miglāne uzskata: "Cik cilvēku, tik viedokļu. Par notikušo katram ir savs viedoklis un, iespējams, katram ir arī sava taisnība. Tomēr vēlos uzsvērt, – lai risinātu problēmas, jābūt ciešai sadarbībai, jo skola bērņus neaudzina viena pati. Tas ir kopīgs darbs – gan ģimenes, gan skolas."

"Kad pēdējo reizi ielūkojāties bērna čatā?"

Savukārt Balvu novada Izglītības pārvaldes vadītāja INESE CIRCENE sapulcē pateicās visiem skolas darbiniekiem un izglītības iestādes vadītājam par operatīvu un atbilstošu rīcību šajā konfliktsituācijā. "Izglītības iestāde rīkojusies atbilstoši gan iekšējiem, gan ārējiem normatīvajiem dokumentiem. Jā, mēs visi – gan pašvaldība, gan arī izglītības iestāde un vecāki – esam atbildīgi par bērnu drošību. Šodien arī neesam sapulcējušies, lai viens otru norātu, bet tomēr vecākiem vēlos pajautāt, – katrs pie sevis atbildiet godīgi, kad pēdējo reizi esat ielūkojušies sava bērna e-klasē, kad tika apmeklēta izglītības iestādes vecāku sapulce, individuālā tikšanās ar pedagogiem, kad esat ielūkojušies sava bērna čatā – ar ko viņš sarakstās un kāpēc? Sarakstēs parādās ļoti daudz informācijas. Vai mēs ar šo informāciju esam padalījušies ar skolu? Arī šī incidenta pirmsākumi, iespējams, meklējami bērna sarakstēs internetā. Skolas personālam nav tiesību skatīties bērnu sarakstēs, bet vecāki to var un tas ir jādara. Un varbūt tad jūs, vecāki, tur pamanītu incidenta sākumu un to novērstu! Vecāki, lūdzu, atrodiat laiku runāt ar saviem bērniem, iedziļinieties viņu ikdienas gaitās un kontrolējiet viņu komunikāciju virtuālajā pasaulē. Tad arī izvairīsimies no šādiem incidentiem. Būsim atbildīgi!" aicināja I.Circene.

pie skolas

nūju un šauj

“Mēs nevaram paredzēt dažādas situācijas”

Uz jautājumiem atbildes sniedz BPVV direktore BIRUTA VIZULE.

Nākamajā dienā pēc konflikta saziņas platformā “Zoom” Jums notika kopīga sapulce ar vecākiem. Tā ir taisnība, ka vecākiem teicāt nevienam neko par notikušo nerunāt un neizplatīt?

– Tā nav taisnība, bet aicināju nepublicēt informāciju, lai netraucētu lietas izmeklēšanas gaitai un neapdraudētu cietušos, jo nevaru garantēt, kādas tam visam var būt sekas. Vecākiem neko neaizliedzu, ko apliecina arī protokolā rakstītais, kas tika aizsūtīts vecākiem. Protams, šobrīd var izteikt dažādas interpretācijas, bet, kā jau minēju, galvenais mans vēstījums bija nepublicēt informāciju, lai netraucētu policijas izmeklēšanas darbam un neapdraudētu cietušos.

Kāpēc vecāki no skolas vadības par notikušo uzzināja tikai vairāk nekā pēc 24 stundām?

– Incidents notika piektdienas pēcpusdienā. Vēl līdz galam nenoskaidrojot visus faktus, nolēmām tās pašas dienas vēlā vakarā sapulci nesasaukt, bet organizēt tiešsaistes sapulci 15.aprīlī pulksten 18.

Vai bija pieļaujams, ka bērni pēc konflikta, kurā tika pielietots šaujamerocis, tajā pašā dienā turpināja mācīties un pat rakstīt pārbaudes darbus?

– Vai bērni justos drošāk, ja mēs viņus sūtītu mājās? Turklāt konflikts notika mācību dienas noslēgumā, kad lielākajai daļai izglītojamo mācību stundas bija beigušās. Vietniece izglītības jomā noskaidroja, ka daļa skolēnu un pedagogu par notikušo incidentu nemaz nezina, tāpēc mācību darbs turpinājās. Nenoskaidrojot faktus, nevēlējamies radīt lielāku satraukumu. Atrodoties skolas mācību telpās, tobrīd skolēni bija lielākā drošībā nekā tad, ja viņi būtu ārpus skolas teritorijas. Tāpat skolas vadība uzreiz pēc konflikta nodarbojās ar policijas izsaukšanu, paskaidrojumu paņemšanu un lietas apstākļu noskaidrošanu, konfliktā iesaistīto pušu vecāku uzaicināšanu uz skolu, pašvaldības Izglītības pārvaldes informēšanu. Tika noskaidrota informācija par iespējamo personu, kura incidentā izmantoja, iespējams, gāzes pistoli. Bija pedagogi, kuri stundas laikā arī pārrunāja šo situāciju un nomierināja izglītojamos, kuri bija aculiecinieki notikušajam.

Ir videomateriāls, kurā redzams, ka vismaz daļa no konfliktsituācijas notika skolas teritorijā – pie internāta ēkas. Jūs uzsverat, ka tas notika ārpus skolas teritorijas?

– Internāta ēka atrodas skolas teritorijā, bet tai blakus esošais laukums pieder privātipašniekam. Kur konkrēti tas notika, to visu skaidro policija.

Skolas internāta dežurante, kur notika daļa no incidenta, policijai par notikušo ziņoja nekavējoties?

– Jā, dežurante noreagēja nekavējoties. Arī bērni uzreiz tika mudināti iet istabiņās un ieslēgties. Tika aizslēgtas arī internāta ārdurvis.

Vecāku ārkārtas sapulcē tika ļoti uzsvērts, ka vecākiem jāuzņemas atbildība par saviem bērniem. Bet

kāda šajā gadījumā ir skolas vadības un personāla atbildība? Vai skolā jau iepriekš nevarēja manīt starp skolēniem valdošo spriedzi, kas rezultātā pārauga šādā konfliktā? Turklāt minējāt, ka skolā ir arī plaša izglītojamo atbalsta komanda...

– Spriedzi starp skolēniem nemanījām, bet sociālais pedagogs piektdienas rītā saņēma nepilnīgu informāciju, ka vienam no izglītojamajiem varētu būt konflikts. Sociālais pedagogs nekavējoties zvanīja šī audzētāja mātei, lai informētu par aizdomām. Skolēna māte ieradās skolā, runāja ar savu bērnu. Par konfliktsituāciju vecāki zināja, bet skolu par to neinformēja. Tādēļ vecākiem vajadzētu ziņot skolai vai policijai, ja viņu rīcībā nonāk informācija par dažādām konfliktsituācijām. Savukārt pēc tam katra no iestādēm veic savu darbu konkrētā jautājuma risināšanā. Protams, mēs uzņemamies atbildību par to, kas notiek skolā. Piemēram, no rītiem skolā ir administrācijas dežūras, lai piefiksētu skolēnu ierašanos skolā. Dežuranti arī zina, kā rīkoties ārkārtas situācijā. Jāpiebilst, ka vecāku ārkārtas sapulcē ļoti uzskatāmi tika parādīti visi preventīvie pasākumi, kas šajā mācību gadā notikuši skolā. Skolēniem regulāri tiek aktualizēti arī skolas iekšējās kārtības noteikumi.

Vai skolā kopš konflikta ir izdarītas konkrētas lietas, kas veicina drošu vidi tajā?

– Pēc notikušā tika nekavējoties izsaukta Valsts policija, iesaistīto pušu vecāki un ņemti paskaidrojumi, lai noskaidrotu situāciju. Tāpat tika informēta Balvu novada Izglītības pārvaldes vadītāja, lai lemtu par tālāko rīcību, un skolas psihologs, lai izglītojamajiem varētu sniegt emocionālu atbalstu, ja tāds būs nepieciešams. Nākamajā dienā par šo notikumu tiešsaistes sanāksmē tika informēti arī vecāki, skolēni, skolas darbinieki. Sanāksmei bija pieslēgusies arī Izglītības pārvaldes vadītāja un Balvu novada domes priekšsēdētāja vietniece. Savukārt pirmdienas rītā tika sasaukta pedagoģisko darbinieku sanāksme, kurā vēlreiz tika atkārtota rīcība ārkārtas situācijās un skolas iekšējās kārtības noteikumi. Pirmās mācību stundas laikā ar skolēniem vēlreiz tika pārrunāti drošības jautājumi un rīcība ārkārtas situācijās. Tajā pašā dienā drošības situācija skolā tika pārrunāta ar tehniskajiem darbiniekiem. Tāpat tika apzināti dienesti un pašvaldības iestāžu pārstāvji, lai informētu par klātienē ārkārtas vecāku sapulci, kas notika 18.aprīlī. E-klases platformā pilnīgi visiem vecākiem nosūtījām uzaicinājumus uz vecāku kopsapulci “Drošība Balvu Profesionālajā un vispārīgizglītojošajā vidusskolā”. Diemžēl uz šo sanāksmi ieradās maza daļa vecāku. Kopā ar pašvaldības administrāciju tika runāts par drošības nodrošināšanu skolas teritorijā. Sadarbībā ar Valsts policijas darbiniekiem vienojāmies par izglītojošo pasākumu skolēniem “Drošība un atbildība”, kas notika 21.aprīlī. Atbalsta grupa turpina darbu pie preventīviem pasākumiem.

Tātad BPVV skolēniem ir droša vide?

– Jā, skola ir droša vide skolēniem, un uz to arī strādājam, lai veicinātu uzticēšanos un sadarbību ar skolēniem un viņu vecākiem. Katru mēnesi sociālais pedagogs veic anketēšanu par skolēnu labbūtību skolā. Izvērtējot saņemtos rezultātus, tiek lemts par turpmākajām darbībām. Skolēni ir informēti, ka, redzot ārkārtas situāciju vai vardarbību, jāzvana uz Valsts

✓ **“Par notikušo katram ir savs viedoklis un, iespējams, katram ir arī sava taisnība.”**

/BPVV Vecāku padomes priekšsēdētāja
Sanita Miglāne/



Foto - no personīgā arhīva

policijas bezmaksas diennakts palīdzības tālruni 110 un par notikušo nekavējoties jāinformē policija, nevis notiekošais jāfotografē vai jāfilmē.

Skolēnu anketēšanas rezultāti arī liecina, ka izglītojamie ļoti uzticas un sadarbojas ar pedagogiem. Vai kāds skolēns kādam no pedagogiem ziņoja par briesmošo konfliktu?

– Nē, jo reizēm konflikti nesākas skolā. Līdz ar to jājautā, kāpēc par konfliktu, kas nesākas skolā, policiju vai skolas darbiniekus neinformēja tie, kuru rīcībā bija šāda informācija? Tas būtu varējis novērst konkrēto situāciju. Tomēr vēlos uzsvērt, ka lielākā daļa skolēnu, kā liecina aptauju anketu rezultāti, mūsu skolā jūtas labi. Skolēniem kopā ar pedagogiem ir iespēja piedalīties starptautisko projektu mobilitātēs, doties izglītojošās ekskursijās un saņemt Velku biedrības naudas balvas, kā arī ir nodrošināti citi atbalsta pasākumi. Lielākā daļa skolēnu pedagoģiskajiem darbiniekiem uzticas, un katru situāciju izvērtējam individuāli. Pēc nupat notikušā konflikta sociālais pedagogs izstrādāja jaunu anketu, kurā viens no jautājumiem ir: “Kur skolēns vērstos, redzot ārkārtas situāciju vai vardarbību?” Balstoties uz aptauju rezultātiem, pieņemam lēmumus, kā strādāt tālāk, īpaši ar tām klasēm, kurās saskatām problēmsituācijas.

Tuvojas skolas akreditācija. Vai nupat notikušais incidents var atstāt ietekmi uz akreditācijas procesu?

– Domāju, ka nē. Arī Balvu novada Izglītības pārvaldes vadītāja uzsvēra, ka skolā izdarīts viss, lai skolēni būtu drošībā. Mēs neesam slēpuši nevienu faktu par notikušo konfliktu, kā arī visu mūsu rīcībā esošo informāciju esam nodevuši attiecīgajām iestādēm. Tā ir dzīve. Mēs nevaram paredzēt dažādas situācijas. No skolas puses esam izdarījuši visu, kas bija mūsu spēkos. Tikai vēlamies, lai starp skolēniem, vecākiem un skolu būtu cieņpilna sadarbība un lai šādas situācijas nekad vairs neatkārtotos.

Vārds priekšsēdētājam

Gatavos priekšlikumus drošības sistēmu ieviešanai

Balvu novada domes priekšsēdētājs SERGEJS MAKSIMOVŠ sarunā ar laikrakstu “Vaduguns” pastāstīja, ka pagājušajā ceturtdienā notikušais incidents tika pārrunāts arī ar deputātiem. Kādi secinājumi un ko darām tālāk? “Ir jārikojas, nevis jāgaida vēl dramatiskāki notikumi. Tādēļ tiks gatavoti priekšlikumi par drošības sistēmu ieviešanu. Potenciāli runa ir par neliela izmēra čipiēm, kurus var uzlīmēt, piemēram, uz mobilā telefona. Tad tos pie ieejas skolā jānoskanē, pēc kā atveras durvis. Tādējādi tiek arī fiksēta cilvēku plūsma. Šāda ieejas karšu sistēma jau darbojas Rugāju vidusskolā. Protams, ir zināmi izaicinājumi, bet varētu domāt

par šādas vienotas sistēmas ieviešanu arī citās izglītības iestādēs. Jāpiebilst, ka Eiropas skolu prakse ir, ka skolēniem nav ļauts iziet ārpus skolas teritorijas mācību laikā. Protams, tas vairāk raksturīgi lielām pilsētām. Tomēr arī mums jāveic drošības pasākumi (it īpaši ņemot vērā nupat notikušo incidentu), lai arī tas, ja runā konkrēti par Balvu Profesionālo un vispārīgizglītojošo vidusskolu, sagādās neērtības skolas personālam, izglītības iestādes vadītājam. Protams, jāizvērtē arī attiecīgo tehnisko risinājumu ieviešanas izmaksas,” pastāstīja S.Maksimovs.



Foto - A.Kisanovs

Sagatavoja A.Ločmelis

Informē LAD

Sāksies pieteikšanās platību maksājumiem

Ar šī gada 27.aprīli lauksaimnieki var pieteikties platību maksājumiem Lauku atbalsta dienesta (LAD) Elektroniskajā pieteikšanās sistēmā, aizpildot Ģeotelpisko iesniegumu. Pēdējais datums, kad varēs pieteikties platību maksājumiem bez atbalsta apjoma samazinājuma, ir 15.jūnijs (ar atbalsta apjoma samazinājumu līdz 26.jūnijam). Ņemot vērā, ka no šī gada stājas spēkā jauni nosacījumi atbalsta saņemšanai, pieteikšanās beigu termiņš ir pagarināts un kopējais pieteikšanās dienu skaits ir lielāks, nekā tas bija iepriekšējā gadā.

2023.gada platību un dzīvnieku maksājumu rokasgrāmata lasāma LAD mājaslapas izvēlnē "Rokasgrāmatas un veidlapas". Informatīvajā materiālā ir apkopota svarīgākā informācija par pieteikšanos platību un dzīvnieku maksājumiem. 2023.gadā ir daudz jauni atbalsti jeb "intervences", kā tie saucas jaunajā periodā. Daļa atbalstu ir tādi paši, kā iepriekšējā periodā, citiem ir saglabātas vai nedaudz mainītas līdzšinējās prasības, citi ir pilnībā jauni. Informatīvajā materiālā ir detalizēti aprakstīti atbalsta saņemšanas nosacījumi un piemēri to labākai izpratnei, skaidrojumi par jauno nosacījumu sistēmu, kā arī pieejama cita noderīga informācija.

Notiks vebinārs lauksaimniekiem

Lai informētu lauksaimniekus par atbalsta saņemšanas

nosacījumiem un to, kā aizpildīt Ģeotelpisko pieteikumu, Lauku atbalsta dienesta speciālisti šī gada **28.aprīli no plkst. 10.00 līdz 12.00 organizē vebināru**. Vebinārs notiks tiešsaistē, tajā varēs piedalīties, skatoties vebināru LAD mājaslapā un YouTube kontā. Jautājumus pasākuma laikā varēs uzdot rakstiski YouTube tiešsaistes tērēšanas logā. Pēc vebināra būs pieejams tā ieraksts. Vebināram pieteikties iepriekš nav nepieciešams.

Kur var saņemt atbalstu?

Ja ir jautājumi un nepieciešama plašāka informācija par pieteikšanos platību maksājumiem, aicinām zvanīt uz LAD apkalpošanas tālruni 67095000 (darba dienās no plkst. 8.00 līdz 20.00) vai apmeklēt klientu apkalpošanas centrus klātienē.

Klientiem ir iespējams pieteikt savu vizīti kādā no klientu apkalpošanas centriem konkrētā laikā, izmantojot tiešsaistes pieraksta iespējas. Ja kādā dienā vairs nav iespējams veikt pierakstu, aicinām apmeklēt konkrēto apkalpošanas centru arī bez pieraksta, jo LAD klientus apkalpo arī bez pieraksta rindas kārtībā.

Lauku atbalsta dienests organizē arī konsultācijas vairāk nekā 80 vietās Latvijā, kuru laikā LAD darbinieki palīdzēs aizpildīt Ģeotelpisko pieteikumu. Aicinām lauksaimniekus iepazīties ar aktuālo



informāciju un izmantot šādu konsultāciju iespēju. Aktuālais konsultāciju grafiks ir skatāms LAD mājaslapas izvēlnē "Konsultācijas Ģeotelpiskā iesnieguma aizpildīšanai".

Lauksaimnieki var pieteikties platību maksājumiem no 27.aprīļa līdz 15.jūnijam!

Lai informētu LAD, jāizmanto arī mobilā lietotne

Lai lauksaimnieki varētu saņemt atbalstu vairākās ekoshēmās, ir jāsagatavo fotoattēli, kuros skaidri redzams konkrēts saimniekošanas veids. To var izdarīt, izmantojot LAD mobilās lietotnes neautorizēto izvēlni.

Lauksaimniekiem ir jāsagatavo fotoattēli ar vietas un laika atzīmi, kas parāda laukus, kuros izmantota tiešā sēja, minimālā augsnes apstrāde vai augsnes joslu apstrāde, veikta kaļķošana, izmantotas precīzās tehnoloģijas.

Rūpes par veselību

Kā varam likt sāpēm atkāpties

Sāpju sajūtas nav nekā patikama, taču tās mums ziņo par kādu neveselīgu procesu organismā, piemēram, locītavu problēmām, pārslogotu muguru. Tādēļ šos signālus ir svarīgi prast pareizi tulkot un uz tiem atbilstoši reaģēt.

"Sāpes ir sarežģīts process, ko kontrolē nervu sistēma. Tās izraisa fizisku diskomfortu: traucē normāli funkcionēt, dažkārt rada pat neizturamas ciešanas. Tomēr jāsaprot, ka sāpes ir svarīgs ķermeņa aizsargmehānisms. Ilgstoši ignorējot sāpju sajūtas vai neatbilstoši pret tām izturoties, risks nodarīt nopietnu kaitējumu veselībai ir ļoti augsts," brīdina farmaceite LINDA FEVRAJEVA un atklāj, ka teju katrs otrais aptiekas klients sūdzas par sāpēm un lūdz palīdzību to novēršanai.

"Pirms kaut ko ieteikt, farmaceitam vienmēr ir svarīgi noskaidrot, kas tieši klientam sāp, cik ilgi, vai cilvēks jau ir lietojis kādus medikamentus, vai viņam ir kāda hroniska slimība, vai ir konsultējies ar ārstu."

Farmaceite uzsver, ka svarīgi ir nekavējoties izslēgt bīstamas sāpes, piemēram, tādas, kas saistītas ar stipri paaugstinātu asinsspiedienu, iekšējo orgānu bojājumiem, sirds slimībām.

"Visbiežāk cēloņi sūdzībām par sāpēm ir locītavu vai muskuļu iekaisums, mehāniskas traumas, termiski vai ķīmiski apdegumi, muguras sāpes dažādās tās vietās pārslogozes, deformācijas vai cita iemesla dēļ, spazmas menstruāciju laikā. Daudzi iegriežas aptiekā, lai meklētu palīdzību galvassāpju novēršanai, tostarp, ja tās radušās alkohola lietošanas rezultātā, pārslogozes vai bezmiega dēļ. Saskaņā ar Starptautiskās galvassāpju klasifikācijas jaunāko versiju pastāv aptuveni 300 galvassāpju veidu, turklāt bieži vien tās tiek ārstētas pilnīgi atšķirīgi."

Dažreiz galvassāpēm var līdzēt arī glāze ūdens

"Jāņem vērā, ka sāpes ir dažādas un atšķirīgas. Nereti, piemēram, klients lūdz zāles pret galvassāpēm un nosauc kādu populāru nesteroido pretiekaisuma līdzekli, kas aptiekā vienmēr ir pieejams. Ar tā izsniegšanu nevajag steigties! Dažkārt pēc cilvēka iztaujāšanas un asinsspiediena mērīšanas nākas izsaukt neatliekamo medicīnisko palīdzību, jo izrādās, ka mūsu klienta asinsspiediena rādītāji ir bīstami augsti. Ja sāpes censtos novērst, lietojot neatbilstošas zāles, ko vēl pirms brīža klients vēlējās iegādāties, savu stāvokli viņš būtiski pasliktinātu. Jāteic, ka ar šādām situācijām aptiekā saskaramies regulāri," stāsta farmaceite.

Biežs galvassāpju cēlonis var būt miega režīma traucējumi

vai, piemēram, neveselīgs dzīvesveids – mazkustīgums, smēķēšana un citi kaitīgi ieradumi. Galvassāpes var rasties arī, ilgstoši sēžot pie datora, it īpaši, nevēdinātā telpā. Tādēļ ir svarīgi ieturēt pauzes – izkustēties, iziet nelielā pastaigā svaigā gaisā, izvēdināt telpu. Tāpat ir svarīgi pietiekami izgulēties, un guļamistabā noteikti nevajadzētu lietot viedierīces, jo ekrāna zilā gaisma spēj izjaukt normālu nakts miega režīmu.

"Ja ir grūtības aizmigt, ja nākas piedzīvot lielu nervu slodzi, farmaceits var ieteikt dažādus nomierinošus augu preparātus, kas satur, piemēram, baldriānu, māteri, lavandu, melisu. Kādam labi palīdz piparmētru tēja, aptiekā ir iegādājami arī uztura bagātinātāji ar pasifloru tablešu vai kapsulu formā. Taču vēlos uzsvērt, – lai izvairītos no iespējamām galvassāpēm, ikvienam ir nepieciešamas ikdienas fiziskās aktivitātes. Bieži iesaku klientiem ar galvassāpēm izmēģināt arī pavisam vienkāršu metodi – nesteidzīgi izdzert glāzi ūdens un vienmēr atcerēties par pietiekamu ūdens uzņemšanu katru dienu," norāda farmaceite Linda Fevrajeva.

Dažādām sāpēm – atšķirīga palīdzība

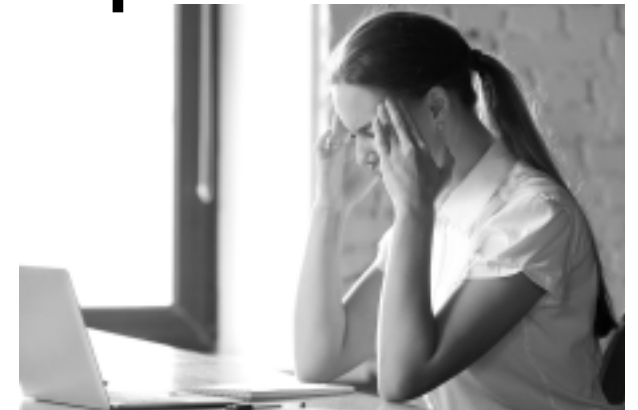
Muskuļu pārslogozes. Ja par muskuļu sāpēm sūdzas jauns cilvēks, bieži vien izrādās, ka sāpes izraisījusi pārmērīga fiziskā slodze – kāds pēc pamatdarba būvē māju, kāds pārāk intensīvi trenējas sporta zālē, kāds cits skrien kā maratoniests. Pret muskuļu sāpēm labi noder silidoši plāksteri un mitras, siltas kompreses, mentolu saturoša ziede, silta vanna ar priežu skuju ekstraktu. Efektīvas var būt arī ziedes un geli, kas satur dabīgās ēteriskās eļļas. Tās var palīdzēt tiem, kuru muskuļi ikdienā pakļauti pastiprinātai slodzei, jo cilvēks daudz staigā, profesionāli dejo, visu darbdienu stāv kājās.

Trauma. Ja radusies trauma, kā rezultātā izveidojies zilums, var palīdzēt ziede ar atvēsinošu efektu – tā novērsīs iekaisuma attīstību, mazinās tūsku un zemādas asiņošanas risku. Farmaceits var ieteikt pretspāņu plāksterus, kas satur nesteroido pretiekaisuma līdzekli un ārstniecības augus – arniku, baltā vītola ekstraktu.

Ar pieejamiem geli, ko lieto kāju vēnu slimību profilaksei, kā arī vieglu sadzīves un sporta traumu gadījumos. Iespēju ir daudz! Saruna ar farmaceitu palīdzēs saprast, kurš līdzeklis konkrētajā gadījumā ir piemērotākais.

Savilkts sprands, pleci. Sāpoši, savilkti spranda muskuļi – arī tās ir izplatītas sūdzības. Šādā gadījumā noder ziede ar silidošu efektu, kas var uzlabot asinsriti. To ieteicams lietot, piemēram, pēc ilgstoša darba pie datora, ja jūtamās sāpes un muskuļu sasprindzinājums plecu, spranda zonā.

Var mēģināt uz sāpošās vietas uzlikt piparu plāksteri, taču



to nedrīkst līmēt uz dzimumzīmēm. Labāk to pārgriezt un pielīmēt tieši gar savilkto muskuli, bet ne uz mugurkaula.

Kakla daļas osteohondroze. Ja ir sūdzības par sāpēm kakla daļā, pakausī, var ieteikt lokālo pretspāņu, pretiekaisuma līdzekli. Tiesa, tas būs piemērots lietošanai īsu laiku – līdz vizītei pie ārsta, kas šajā gadījumā noteikti ir nepieciešama.

Locītavu, muguras sāpes. Ja gados vecākam cilvēkam sāp locītavas, mugura, tas vienmēr ir iemesls, lai dotos uz konsultāciju pie ārsta. Pirmajai palīdzībai aptiekā var iegādāties pretspāņu un pretiekaisuma medikamentus, ko gan nedrīkst lietot ilgstoši. Papildus ieteicami būtu arī B grupas vitamīni. Roku, kāju locītavu stīvumu un sāpes var mēģināt mazināt ar glikozamīna uztura bagātinātāja lietošanu, taču efekts nebūs tūlītējs – to lietot ieteicams ilgākā laika posmā un vēlams uzsākt jau profilaktiski.

Artrīta vai reimatisma izraisītu hronisku sāpju gadījumā noder silidoši ātri lietojami līdzekļi, kas aktivizē asinsriti. Parasti tie satur, piemēram, kamparu, propolisu.

Bezrecepšu preparāti pret sāpēm

Farmaceite uzsver, ka aptiekās ir pieejams diezgan plašs bezrecepšu līdzekļu klāsts, kas paredzēti uzklāšanai uz ādas, lai mazinātu sāpes. "Piedāvājumā ir geli, krēmi, ziedes, aerosoli, plāksteri, ko aplicē uz sāpīgajiem muskuļiem, cīpslām vai locītavām. Šie līdzekļi var palīdzēt mazināt sāpes, turklāt neizraisa nopietnas blakusparādības. Tomēr jāpatur prātā, ka, lietojot, piemēram, diklofenaku saturošu ziedi, ir jāizvairās no saules stariem, kas, saskaroties ar šo medikamentu, var izraisīt ādas alerģisku reakciju.

"Ja aptiekā izvēlētais pretspāņu vai pretiekaisuma līdzeklis rekomendācijās noteiktajā lietošanas laika posmā nedod pozitīvu efektu, ja pašsajūta pasliktinās, ja sāpes pastiprinās naktī, ir apgrūtināta staigāšana – steidzami jādodas pie ārsta!" mudina farmaceite Linda Fevrajeva.

Pārdod

Z/S "Užgava" pārdod kartupeļus: stādišanai - 0,40 EUR/kg, lopbarībai - 0,15 EUR/kg, pārtikai. Tālr. 29432655.

Z/S "GRAČUĻI" pārdod jaunputnus, dējējvistas. Pieteikumi pa tālr. 29186065.

Pārdod lopbarībai: kartupeļus (sēklas izmēra), cukurbietes, graudus (dīgstoši). Tālr. 25442582.

Skaldīta malka. Cena 40 EUR/berkubā. Piegādes apjoms līdz 7 berkubiem. Ir sausā. Tālr. 25543700.

Pārdod labu, skaldītu malku. Ātra piegāde. Tālr. 26425960.

Pārdod skaldītu malku, 40 EUR/berkubs. Tālr. 26550272.

Skaldīta malka ar piegādi, 4,5 m³ - EUR 300. Tālr. 29418841.

Pārdod zemi Steķintavā, EUR 2500. Tālr. 20292294.

Pārdod zemi Verpuļevā, EUR 3000. Tālr. 20292294.

Pārdod 2 telītes (16 mēneši). Tālr. 26444781.

Sijāts BIOhumuss 50 litri - EUR 18. Tālr. 29460601.

Pārdod tīrītas un kaltētas auzas 'Lion'. Medņevas pagasts. Tālr. 26629969.

Dažādi

Zāgē, izved cirsmas, apaugumus. Kāpurķēžu universālā ekskavatora pakalpojumi. Tālr. 28608343.

Vēlas nomāt lauksaimniecības zemi vai iegādāties. Tālr. 28772537.

Attīra lauksaimniecības zemi no krūmiem. Tālr. 29199067.

Veic visa veida celtniecības un remontdarbus. Tālr. 25577331.

Zāgē, skalda malku. Tālr. 23205101.

Urbj akas. Ierok, savieno ūdensvadus mājā, kanalizāciju. Tālr. 25685918.

Piedāvā smilti, granti, šķembas, melnzemi. Remontē piebraucamos ceļus. Tālr. 25685918.

Talka

6.maijā plkst. 10.00 Rugāju pagasta ČUŠĻU kapu sakopšanas talka.

Piedāvā darbu

PIEDĀVĀ DARBU AUGĻU PĀRSTRĀDES CEHĀ Kubulos. Alga no 620 eiro uz rokas. Tālr. 26525673.

Lidzjutības

Domas sāp. Un neatstājas. Domām šonakt gala nav. Akli logi. Tukša māja. Tumsā balta svece raud. (Z.Purvs) Tamāra, esam kopā ar Tevi un izsakām visdziļāko līdzjutību, no MAMMAS atvadoties. BIAC kolektīvs

Paldies tev, māt, par mūža gadiem, Par tavu mīlestību, kurā sildīties bij' ļauts, Caur naktīm zvaigžņotām un rasas rītiem zilgiem Pie tevis steigties sirds vēl nemitīgi sauks. Izsakām patiesu līdzjutību Tamārai Rajeckai, pavadot MĀMIŅU klusajā aizsaulē ceļā. Kolēģi Viļakas Valsts ģimnāzijā

Lai paliek ābele, ko iestādīju, Lai vārds, ko kādam teicu mierinot, Lai godīgs darbs bez skaļuma ir vainags Pie zemes vārtiem, ko man līdzī dot. Lai mūsu mierinājuma vārdi dod spēku un atbalstu Ņinai Romanovai, VĪRU mūžības ceļā pavadot. Viļakas Valsts ģimnāzijas saime

Mēs klusi paliekam šai vietā, Vējš šalkos un mierinās mūs, Bet tava vieta, kas bija šai dzīvē, Vienmēr savējo atmiņās būs. (N.Dzirkale)

Mūsu klusa un patiesa līdzjutība tuviniekiem, VALERIJU ROMANOVU mūžībā pavadot. SIA "ĶIRA" valde - Jaroslavs, Jaņina, Vanda

Koks nezina, kad vētrā tas lūzīs, Ne cilvēka sirds, kad pukstēt tā stās. Izsakām patiesu līdzjutību Tamārai Miņinai un visiem tuviniekiem, brāli VALERIJU ROMANOVU mūžībā pavadot. Dace, Atis, Ingridas un Gaļinas ģimenes

Tu būsi debesis, zemē, vējā un saulē. Tu būsi savējo sirdīs, tie tevi neaizmirsīs. Sērojam par VALERIJA ROMANOVA aiziešanu mūžībā un izsakām līdzjutību tuviniekiem. Viduču pamatskolas kolektīvs

Tu gadus mēroji ar darbu, Ko krietni paveikt bij' tavs gods. Ar sirsni un klusu rūpi, Ko allaž centies citiem dot. (K.Apškrūma)

Jūtam līdzī un dalāmiem sāpju smagumā ar **Ņinu Romanovu, bērniem, tuviniekiem**, aizsaulē ceļos pavadot **VALERIJU ROMANOVU.** Ilmārs un Lilita Šaicāni

Paliks tavs darbīgais gājums - Tik auglīgu mūžu neizdzēs riets. Caur kokiem un bērniem būs turpinājums Tai saulainai gaitai, ko beidzi tu iet. (M.Bendrupe)

Kad pēkšņi un negaidīti pārtrūcis **VALERIJA ROMANOVA** mūžs, izsakām līdzjutību **sievai, meitas un dēla ģimenēm un pārējiem tuviniekiem.** SIA LLKC Balvu konsultāciju biroja kolektīvs

Es aizeju, bet tomēr palieku tepat - Gan baltajā saulē, gan plašajos laukos, Gan šalcošā vējā es esmu ar jums Un atmiņās dārgās es vienmēr ar jums.

Skumju un atvadu brīdī esam kopā ar **Tatjanu un viņas ģimeni, TĒTI, VECTĒTIŅU** mūžības ceļā pavadot. Genovefa, Auseklis, Lucija, Antra

Šie pavasara vēji brāzmojošie Ir tavu elpu pārrāvuši pušu. Un zilās debesis, un stari spožie No tavām acīm gaismu aiznesuši... (Ā.Elksne)

Lai klusa līdzjutība dod spēku un atbalstu **piederīgajiem**, pa mūžības taku aizejot **VALERIJAM ROMANOVAM.** Kaimiņi: Ludmila, Viktors, Lilita, Andris, Taisija

Ir sāpes, ko nespējam dalīt uz pusēm, Nav tādu vārdu, kas mierināt spētu. Nostājas blakus tev draugs un klusē, Kaut vai tā, lai tev palīdzētu. (O.Lisovska)

Izsakām visdziļāko līdzjutību **Tamārai Locānei, DŽĪVESBIEDRU** mūžībā pavadot. Balvu novada pagastu pārvaldes

Lai sapnis balts viņa dvēseli aijā, Un klusais miers ar saviem spārnēm sedz. (Ā.Elksne) Mūsu līdzjutības vārdi **Teiv, Tamāra**, pavadot vīru **ALDI LOCĀNU** mūžības ceļā. Kursabiedrenes: Daina, Ilze, Zeltīte, Valija

Es visu atstāju jums - Savas skumjas un prieku, kas bijis, Savu darbu un domas, Kas kopā ar jums kā raibs dzīpars vijies. (V.Kokle-Liņiņa) Mūsu patiesa līdzjutība un mierinājuma vārdi **Tamārai Locānei un tuviniekiem**, vīru **ALDI** mūžības ceļā pavadot. Orlovsku un Jeromānu ģimenes

Atnācis vakars, Pēc kura vairs neausis rīts. Vien mūžības ceļš būs Dieva gaismas vīts, Tikai atmiņas dārgas sirds ilgi saglabāt spēš. (Dz.Medvedjeva) Mūsu atbalsts sāpju brīdī

Raimondam Apinim un pārējiem tuviniekiem, mūžības ceļā pavadot **TĒVU.** Balvu ģimnāzijas bijušie klasesbiedri un audzinātāja

Vairs manis neesot... ak, neticiet, es esmu Ar jums, starp jums ar maigo ziedu dvesmu

Ik rasas pilienā, kas saulē lās, Gan jūsu sirdīs, domās, atmiņās. Izsakām visdziļāko līdzjutību GUNTA APIŅA miļajiem bērniem, mazbērniem, sievasmātei, pavadot viņu mūžībā. Lidija un Aigars Pužūli

Mūža vakars krēslas spārnēm Tumsu auž un zvaigznes dedz. Un pār gadiem aizgājušiem Lielais miers nu sagšu sedz. Izsakām līdzjutību Tamārai Krūmiņai, MĀMUĻU mūžībā pavadot. Stacijas pamatskolas pedagogi

Tā kā akmens pēc rieta vēl siltumu glabā, Sapņus, mīlu un atmiņas saglabā sirds. (O.Lisovska) Izsakām visdziļāko līdzjutību mūsu miļajai audzinātājai **Gunitai Čubarei, TUVU CILVĒKU** zaudējot. BPV 8.a klases skolnieki un viņu vecāki

Pērk

Z.s "Strautiņi" iepērk mājlopus. Samaksa tūlītēja. Labas cenas. Tālr. 29411033.

IEPĒRK MAJLOPUS -AUGSTAS CENAS -SAMAKSA TŪLĪTĒJA -ELEKTRONISKIE SVARI tel. 27777733 www.galaspartrade.lv

Pērk visa veida mežus, apaugumus, cirsmas. Tālr. 25752944, 27270205.

Pērk dzīvokli, zemi, māju, mežu jebkādā stāvoklī. Samaksa nekavējoties. Iespējams ar parādiem, irniekiem, daļām un citiem aprūtinājumiem. Tālr. 26905430.

Pērk mežu, lauksaimniecības zemi. Tālr. 29386009.

Pārlicinies, vai abonēji

Vaduguni turpmākajiem mēnešiem!

Radās neskaidrības, zvani 26161959.

<p> Indekss 3004 Vaduguns IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS IZDEVĒJS SIA "BALVU VADUGUNS" Nodokļu maksātāju apliecības Nr. LV43203002982</p>	<p>REDAKCIJAS ADRESE TEĀTRA IELĀ 8 BALVOS, LV-4501 NORĒĶINU KONTS A.S. SEB BANKA Nr. LV21UNLA0024000467345, kods UNLALV2X <small>Publicitāte materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli. Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem atbild to autors.</small></p>	<p>REKLĀMA, SLUDINĀJUMI D.Dimitrijeva T. 64507018 26161959</p>	<p>REDAKTORS E.GABRANOVŠ - T. 29360850 ŽURNĀLISTI: S.KARAVOIČIKA - T. 26707934; Z.LOGINA - T. 29203754; I.ZINKOVSKA - T. 28319682; M.SPRUDŽĀNE - T. 27832538; I.TUŠINSKA - T. 27145837; A.LOČMELIS - T. 26665086. KOREKTORE S.GUGĀNE GRĀMATVEDE S.BĒRZIŅA - T. 25908200 ŠOFERIS A.KIRSANOVŠ - T. 27870730 Tālrunis-autoatbildētājs - 64520961</p>	<p>e-pasts: vaduguns@apollo.lv mājaslapa: vaduguns.lv</p> <p>Datorsalikums- SIA "Balvu Vaduguns", R.KACĒNS Iespiests SIA "Latgales Druka", Rēzeknē, Baznīcas 28 TIRĀŽA - 2320</p>
--	--	--	---	---